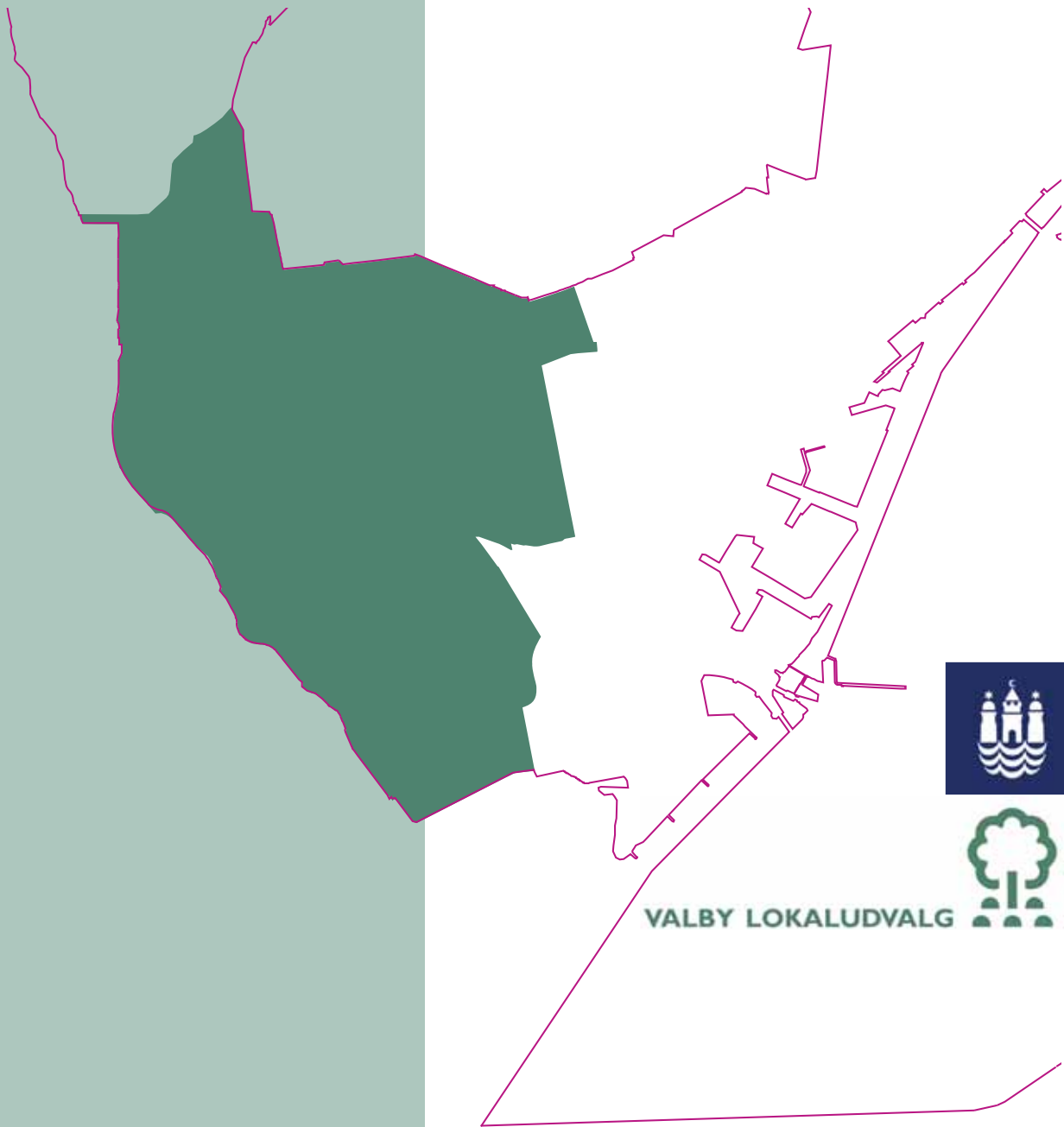


# BYDELSPLAN



VALBY LOKALUDVALG

FORSLAG

BYDELSPLAN FOR VALBY  
2009

## BYDELSPLAN FOR VALBY

Udarbejdet af:

**Bydelsplanen er udarbejdet i et samarbejde mellem Valby Lokaludvalg og Center for Byudvikling, Økonomiforvaltningen, Københavns Kommune på baggrund af input fra Valbys borgere**

Udgivet af:

**Københavns Kommune**

Redaktion og tilrettelæggelse:

**Center for Byudvikling, Økonomiforvaltningen, Københavns Kommune**

Grundkort og illustrationer:

**Center for Byudvikling, Økonomiforvaltningen, Københavns Kommune**

Fotos:

**Se de enkelte fotos**

**FORSLAG**

**BYDELSPLAN FOR VALBY  
2009**

# FORORD



## AF OVERBORGMESTEREN

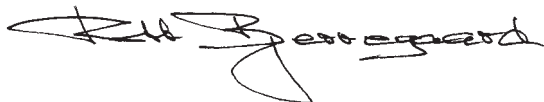
København vokser i disse år og står stærkere internationalt. Den hastige udvikling til trods skal København fortsat være en god by at bo og arbejde i. Udviklingen må ikke udlette de lokalidentiteter og lokale særpræg, der gør København til en spændende, levende og historisk by.

Bydelsplanen udtrykker bydelens identitet og giver mulighed for at borgerne kan udtrykke sig om deres ønsker og drømme for udviklingen af deres bydel.

Københavns bydele er en del af en større helhed. Bydelsplanerne skal skildre bydelenes særkender med afsæt i kommuneplanstrategien og de overordnede målsætninger og strategier for København. Københavns Kommune benytter derfor betegnelsen '10 i én' – 10 bydele i én stor metropol.

Med bydelsplanlægningen styrker vi nærdemokratiet og dialogen mellem politikerne i Borgerrepræsentationen og borgerne. Lokaludvalgene spiller her en vigtig rolle som bindeleddet mellem Rådhuset og byens borgere, og lokaludvalgene har stået for borgerinddragelsen i forbindelse med bydelsplanlægningen. I de enkelte bydele har der været arrangeret møder, hvor borgere, BR-politikere og lokaludvalgsmedlemmer har haft lejlighed til at drøfte visioner og holdninger til bydelens og byens fremtid.

Borgerrepræsentationen kan bruge bydelsplanerne til at forstå, hvilken retning bydelene ønsker at bevæge sig i. Jeg er derfor overbevist om, at bydelsplanerne kan medvirke til at forbedre planlægningen og skabe en øget forståelse for de mange forskellige behov og ønsker, der findes i en stor by som København.



Ritt Bjerregaard

## AF LOKALUDVALGSFORMANDEN

Valby er en bydel i rivende udvikling. Valby Lokaludvalg arbejder for, at bydelen udvikles med udgangspunkt i dens særegne historie, karaktertræk og ressourcer og i tæt dialog og samarbejde med Valbyborgerne. Valby Lokaludvalg ser bydelsplanen som et godt redskab til at opnå målsætningerne.

Tilblivelsen af den ny bydelsplan for Valby har vist, at Valbys borgere er engagerede og visionære, når det gælder bydelens udvikling. Over 1000 Valbyborgere har bidraget til bydelsplanen med såvel små som store ideer. Arbejdet med bydelsplanen har på alle måder vist, at nærdemokratiet i Valby er stærkt og effektivt – også når det er mere komplekse og vanskelige problemstillinger, der er til debat.

På Valby Lokaludvalgs vegne vil jeg gerne takke borgerne for den store opbakning, de har vist - ikke bare Valby Lokaludvalg – men hele bydelen Valby i forbindelse med arbejdet med bydelsplanen. Det store engagement betyder, at vi i dag står med en bydelsplan, der på alle måder kan siges at være et udtryk for en samlet Valbyplan for bydelens fremtid. Netop derfor håber Valby Lokaludvalg, at bydelsplanen bliver et enestående redskab, der kan sikre, at Valbys stemme høres når politikere og forvaltninger i Københavns Kommune træffer beslutninger, der har betydning for Valby.

Under arbejdet med bydelsplanen har Valby Lokaludvalg oplevet et godt og konstruktivt samarbejde med Københavns Kommune, Borgerrepræsentationen og de enkelte fagforvaltninger. Vores håb er, at dette samarbejde fortsat vil udvikles og styrkes, og at såvel kommunens politikere som forvaltninger vil arbejde for at virkeliggøre Valbyborgernes visioner for bydelen til gavn for Valby – og for København.



Ejner Jensen

# INDHOLD



---

PRÆSENTATION .....	6
BYDELSESVISIO N .....	10
BYDELSESKATALO G.....	12
Trafik .....	14
Skole.....	18
Idræt.....	22
Integration .....	26
Almene boligområder .....	30
Bæredygtighed og miljø .....	34
Byrum og stier .....	38
Udviklingen af by- og boligområder .....	42
DIALOG OG SAMARBEJDE .....	46

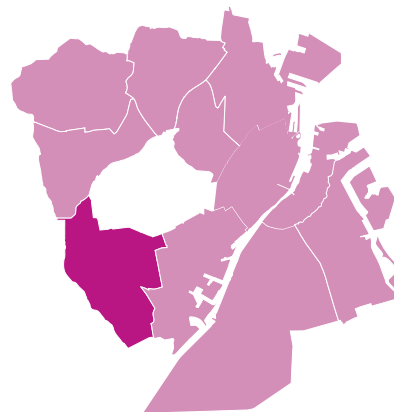
# PRÆSENTATION





## PRÆSENTATION AF VALBY BYDEL

---



### VALBY - EN BY I BYEN

Valby er en bydel med en stærk og veldefineret identitet. Valby er historisk udsprunget af landsbyen ved Valby Langgade og Annexstræde, Nordisk Film og Tingstedet og senere forment af hundredeoghalvtreds års industri ved Carlsberg, FL Smidth, Porcelænsfabrikken, gasværket, bomuldsspinderierne og andre af industrialiseringens kæmper. I disse år forvandles de gamle industriområder til kreative miljøer og nye, spændende kvarterer, udformet i dialog med de lokale aktører.

Valby har udviklet sig med respekt for sit ophav som gammel industriby. Sushi-barerne har ikke fortrængt kroerne. I Valby ligger klassiske villaområder, store almene boligområder, andelsboligforeninger og ejerlejligheder side om side.

Valby er i dag en attraktiv bydel, som tiltrækker ressourcer stærke borgere. Bydelen har en befolkning på ca. 45.500 beboere (2008) og en varieret befolkningssammensætning. I Valby er der plads til alle. Her bor unge, voksne, ældre, indvandrere, arbejdsløse, selvstændige og mange andre grupper side om side. I Valby møder man således ikke bare hele Danmark – høj som lav, ung som gammel – men hele verden. Valbys diversitet afspejles i bydelens kvarterer, der hver har særlige karaktertræk og ressourcer.

Valby er et trafikknudepunkt, og det er derfor nemt at komme til og fra bydelen – uanset om man benytter offentlig transport eller bil. Men trafikken er også Valbys største udfordring og en daglig gene for Valbys borgere. Valby gennemskæres af store trafikårer og mange jernbaner, der virker opsplitende for bydelen.

Valby indeholder mange af storbyens muligheder for aktivitet. Valby er en bydel med mange kreative miljøer med plads til eksperimenterende gallerier, kunstnere og teaterfolk både på professionelt og amatør niveau. De kreative miljøer giver udslag i spændende tilbud indenfor kunst, kultur, idræt og teater. Valby har et aktivt foreningsliv og en stærk tradition for deltagelse i nærdemokrati og samarbejde på tværs af alle lokalsamfundets aktører.

Valby er storby og provins på samme tid. Kigger du den ene vej, er der fri adgang til metropolens pulserende liv og mange tilbud – kigger du den anden vej, er der lys, luft, parker, vand og plads til familielivet. Også i sind er Valby en grøn bydel med et stort fokus på bæredygtighed og miljø.

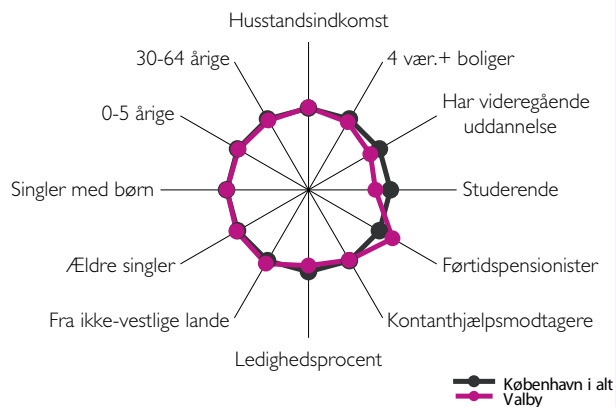
Valby er en BY I BYEN. En bydel med en stærk identitet og en bydel, der smager af både storby og provins.

## SOCIOØKONOMISKE FORHOLD I VALBY OG HELE KØBENHAVN

Figuren til højre viser gennemsnittet i Valby på en række parametre set i forhold til Københavns Kommunes gennemsnit. Den røde linje viser Valbys gennemsnit, og den sorte linje viser Københavns Kommunes gennemsnit.

Figuren viser, at Valby er en befolkningsmæssigt bredt sammensat bydel. Dette skyldes bl.a., at Valby har et varieret udbud af boliger hvad angår typer, størrelser, ejerforhold og prisleje. Det generelle billede er, at Valby socio-økonomisk ligger tæt på kommunens gennemsnit på de fleste parametre. Valby har en mindre andel af studerende og en mindre andel af personer med videregående uddannelse end København som helhed. Samtidig har bydelen relativt flere førtidspensionister. På de øvrige parametre ligner Valby gennemsnittet for København.

Tabellen nedenfor viser de tal, der ligger til grund for figuren.



Parameter	Beskrivelse	Valby	Hele København
1	Gennemsnitlig bruttoindkomst pr. husstand (2004-tal)	329026	326373
2	Pct. 4 vær. og derover (2007-tal)	22,5	23,5
3	Pct. af 16-66 årige med videregående uddannelse (2005-tal)	27,6	31,7
4	Pct. af 16-66 årige under uddannelse (2005-tal)	16,3	19,9
5	Pct. førtidspensionister af 18-64 årige (2007-tal)	6,4	5,4
6	Pct. af 18-64 årige på kontanthjælp (2006-tal)	11,9	12,0
7	Pct. arbejdsløse af arbejdsstyrken (2005-tal)	4,8	5,2
8	Pct. indvandrere fra ikke vestlige lande (2007-tal)	14,6	14,0
9	Pct. singler blandt 65-99 årige (2007-tal)	62,8	61,9
10	Pct. singler med børn af børnefamilier (2005-tal)	31,1	27,9
11	Pct. 0-5 årige (2007-tal)	7,2	7,3
12	Pct. 30-64 årige (2007-tal)	46,8	47,8

# KORT OVER VALBY



# BYDELSVISION

## VALBY – EN BY I BYEN

---

VALBY SKAL VÆRE EN MANGFOLDIG BYDEL MED PLADS TIL FORSKELLIGHED. VALBY SKAL VÆRE EN GRØN BYDEL, DER HÆNGER SAMMEN PÅ KRYDS OG TVÆRS - BÅDE FYSISK OG SOCIALT. VALBY SKAL HAVE ET ANSVARLIGT OG AKTIVT LOKALSAMFUND. HER SKAL BORGERNE, MED UDGANGSPUNKT I STÆRKE FÆLLESSKABER PÅ TVÆRS AF GENERATIONER OG KULTURER, TAGE MEDANSVAR FOR BYDELENS POSITIVE UDVIKLING OG TRIVSEL.

Valbys vision kan præciseres gennem følgende fire principper, der er gennemgående for bydelens planens temaer.

### FORANDRING MED RESPEKT FOR HISTORIEN

Valby er under forandring. Gamle industriområder omdannes til nye spændende boligområder. Trods disse forandringer skal Valby fortsat have en stærk identitet, som en veldefineret by i byen med smag af både storby og provins. I Valby skal der være plads til både villaer, almene boliger og ny og spændende arkitektur. Det gamle Valby skal omdannes nænsomt og med respekt for det gamle til nye, tidssvarende miljøer med vægt på kultur, bæredygtighed og mangfoldighed.

### STYRKELSE AF DET LOKALE ENGAGEMENT OG NETVÆRK I BYDELEN

Valby er en bydel, hvor der fortsat skal være plads til alle. I Valby skal generationer og kulturer kunne leve sammen side om side med respekt for hinanden og med særlig hensyntagen til grupper med særlige behov. Valby skal fortsat være karakteriseret ved et aktivt og mangfoldigt forenings- og kulturliv og et velfungerende nærdemokrati. Valbys aktive kultur-, forenings- og fritidsliv er med til at udvikle bydelen og skabe tryghed og sammenhængskraft. Dette skal styrkes fremover.

### RUM TIL UDFOLDELSE

Valby skal indeholde storbyens kreativitet med rum og muligheder for udfoldelse og deltagelse på en måde, der appellerer til bydelens borgere og til et bredere publikum. Der skal derfor være attraktive friarealer i bydelen, der giver mulighed for og indbyder til forskellige former for aktiviteter.

### FYSISK SAMMENHÆNG I BYDELEN

Grundet Valbys beliggenhed vil bydelen også fremover være et centralt trafikknudepunkt for trafik til og fra København. Valbys helhed og identitet skal bevares og prioriteres i forbindelse med udviklingen af nye tog- og vejstrækninger. Fysisk sammenhæng i bydelen er en forudsætning for at bevare en samlet identitet og en stærk fællesskabsfølelse i hele bydelen. Derfor skal der skabes sammenhængende forbindelser både for fodgængere, cyklister, brugere af offentlig transport og biler, og det skal være muligt at bevæge sig trygt og sikkert via grønne forløb.

#### HVAD ER EN BYDELVISION?

Hver bydelplan indeholder en bydelvision. Bydelvisionen udtrykker bydelens værdigrundlag, og hvilken retning bydelen i fremtiden ønsker at udvikle sig i. Der foreslås nogle principper, som danner grundlag for den fremtidige udvikling. Bydelvisionen afspejler på den ene side bydelens egenidentitet og på den anden, hvordan bydelen kan medvirke til at trække København i den retning, som Borgerrepræsentationen har givet i den til enhver tid gældende kommuneplanstrategi.

# BYDELSKATALOG



## HVAD ER ET BYDELSKATALOG?

Hver bydelsplan indeholder et bydelskatalog. Bydelskataloget er en uddybning af visionens principper og redegør tematisk for, hvordan visionen kan blive til virkelighed. Katalogets temaer går tættere på og giver konkretiseringer af både bydelsvision og kommuneplanstrategien. Det giver en retning for både Lokaludvalgets videre arbejde, for Borgerrepræsentationens syn på bydelen og anledning til rig diskussion og videre debat om bydelens fremtidige udvikling med bydelens borgere.

Både bydelsvision og bydelskatalog baserer sig på en omfattende borgerdeltagelsesproces - den lokale proces - i løbet af 2008. Borgere har ved en række anledninger og metoder kunne ytre sig om deres ønsker og drømme for deres bydel. Disse mange inputs har givet indhold til bydelsplanen og indgår i visionen og katalogets temaer. Når der i bydelsplanen henvises til et "lokalt ønske" eller "ideer fra den lokale proces" er det således ønsker og ideer, der er fremkommet i løbet af denne lokale proces, der henvises til. Læs mere om borgerdeltagelsen på side 46-47: Dialog og samarbejde.

På baggrund af den overordnede vision om at fastholde Valbys identitet som en by i byen, har Valby Lokaludvalg i samarbejde med bydelens borgere identificeret otte temaer som centrale indsatsområder. Temaerne og målsætningerne for dem præsenteres på de følgende sider.



TRAFIK



SKOLE



IDRÆT



INTEGRATION



BÆREDYGTIGHED OG MILJØ



BYRUM OG STIER



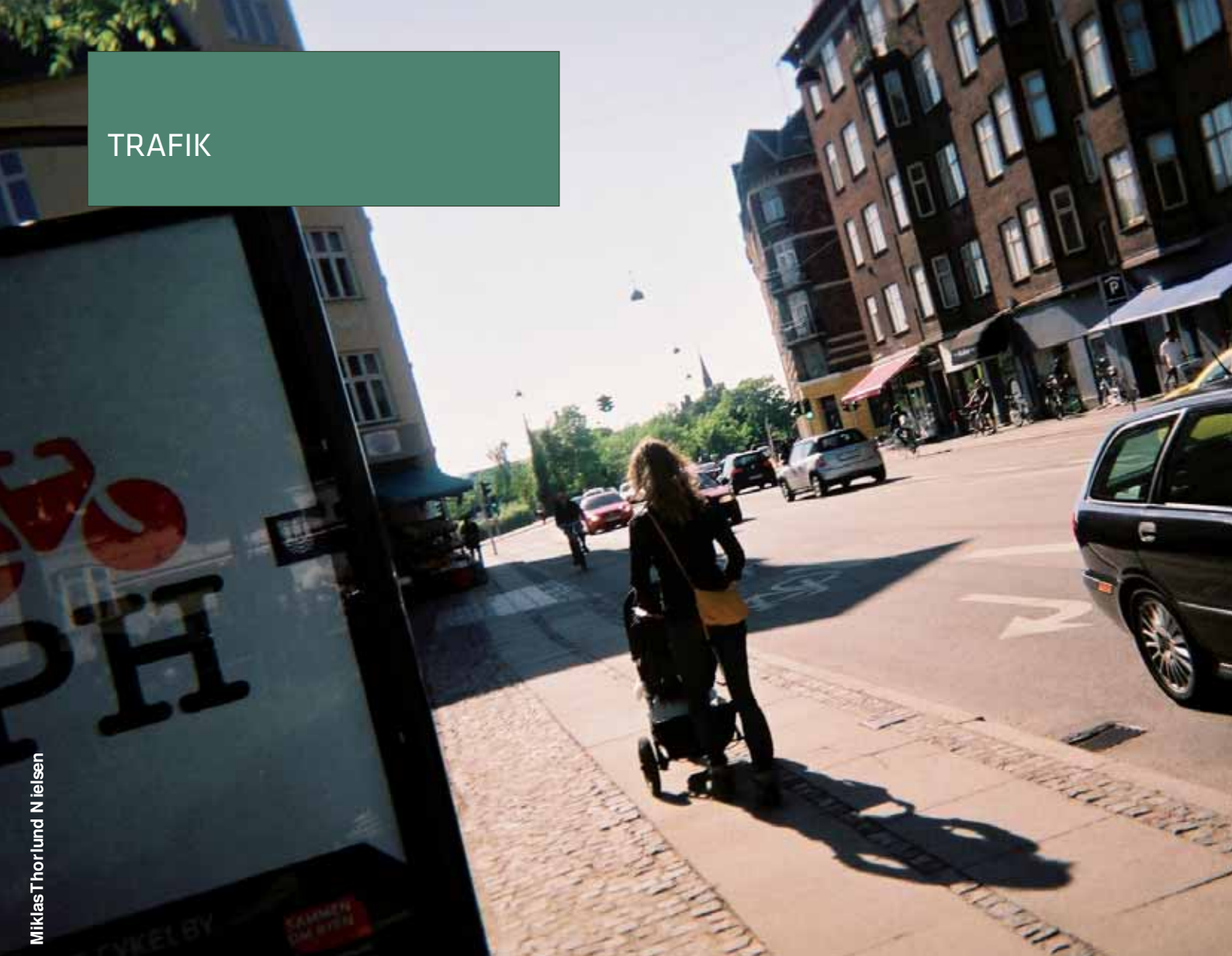
ALMENE BOLIGOMRÅDER



UDVIKLINGEN AF BY- OG BOLIGOMRÅDER

# TRAFIK

Miklas Thorlund Nielsen



## OVERORDNET MÅLSÆTNING FOR TRAFIKKEN

Trafikken i Valby skal være baseret på en attraktiv og velfungerende kollektiv trafik, gode og sikre forhold for cyklister og fodgængere samt veje, der er fremkommelige og indgår i et sammenhængende og bæredygtigt trafiksystem i København.

### Målsætning biltrafik

Biltrafikens stigning skal dæmpes som led i et bæredygtigt trafiksystem, hvor den nødvendige biltrafik kan afvikles uden

unødige trængselsproblemer og med færrest mulige gener for borgere og øvrige trafikanter.

### Målsætning kollektiv trafik

Den kollektive trafik skal bidrage med ambitiøse og attraktive transportmuligheder, der hurtigt og konkurrencedygtigt bringer borgerne rundt i Valby og København.

### Målsætning bløde trafikanter

Det skal være sikkert og attraktivt at færdes til fods og på cykel i Valby.



## BAGGRUND

Valby er en bydel, hvor trafikken sætter sit præg på hverdagen. Bydelen er gennemskåret af jernbaner og store veje, og det er en udfordring at skabe sammenhæng og forbindelser mellem de forskellige kvarterer. Jernbanerne giver dog også gode muligheder for at benytte den kollektive trafik, idet der stort set ikke er et område i Valby, som ikke ligger i nærheden af en station.

Borgerne i Valby oplever allerede i dag en række negative konsekvenser af trafikmængden. Der er dagligt trængsel på vejene, som gør det svært at komme frem i bil og bus, og som gør det vanskeligt at krydse vejene for fodgængere og cyklister. Samtidig belaster trafikken borgerne på gaderne og i de tilgrænsende boliger med støj og luftforurening. Trafikmængden i Valby kan forventes at stige i de følgende år. Eksempelvis viser Københavns Kommunes trafikprognoser, at hverdagsdøgnetrafikken på Gl. Køge Landevej mellem Ellebjergvej og Vigerslev Allé kan forventes at stige fra ca. 27.000 køretøjer i 2007 til ca. 46.000 køretøjer om 15-20 år. Denne stigning er i høj grad forårsaget af den generelle trafikudvikling i København. Der er i fremskrivningen ikke taget højde for eventuelle begrænsninger som følge af evt. trængselsgifter.

Der er lokalt udtrykt bekymring for, at de store udviklingsområder i og omkring Valby – eks. på Carlsberg, F.L. Smidth-grunden, Grønttorvet og omkring Ny Ellebjerg Station – vil skabe trafikale problemer i Valby. For at imødekomme denne bekymring er det i forbindelse med forslag til Kommuneplan 2009 vedtaget, at Københavns Kommunes Trafik- og Miljøforvaltning skal udarbejde en analyse af byudviklingens trafikale konsekvenser i Valby. Samtidig skal gøres opmærksom på, at Københavns Kommune lægger vægt på, at udviklingen af disse områder sker stationsnært for at styrke brugen af kollektive transportformer til og fra disse områder.

Formålet med temaet er at arbejde med sammenhængende løsninger, der reducerer gener fra biltrafikken og stiller gode og attraktive alternativer til rådighed i form af moderne kollektiv trafik og trygge og sammenhængende ruter for cyklister og fodgængere.

## FORSLAG TIL HANDLING

Valby Lokaludvalg ønsker at indgå i en dialog med Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning om udarbejdelse af en Trafik- og Byrumsplan for Valby for at komme mere i dybden med strategier på det trafikale område, end det nås med dette tema. I en sådan plan kan arbejdes med løsninger på de trafikale problemer, der kan styrke sammenhængen i Valby.

### Biltrafik

Det er væsentligt at arbejde på løsninger, der kan reducere trafikmængden på vejene eller i det mindste dæmpe stigningen. Samtidig er det vigtigt, at belastningen for boligområderne langs de veje, hvor der stadig vil være megen trafik, minimeres. Dette kan ske ved at reducere støj og os gennem eksempelvis fartdæmpning og indretning af "intelligente trafiksystemer".

En generel sænkning af biltrafikken kan ske effektivt ved etablering af en betalingsring. Etablering af betalingsring kan suppleres af attraktive alternativer til bilkørsel, fx i form af højklasede kollektive forbindelser, park and ride-faciliteter og gode cykelruter for at sikre en virkning. Lokalt peges på, at det er vigtigt, at en eventuel betalingsring placeres, så hele Valby får glæde af virkningen, og yderligere opdeling minimeres.

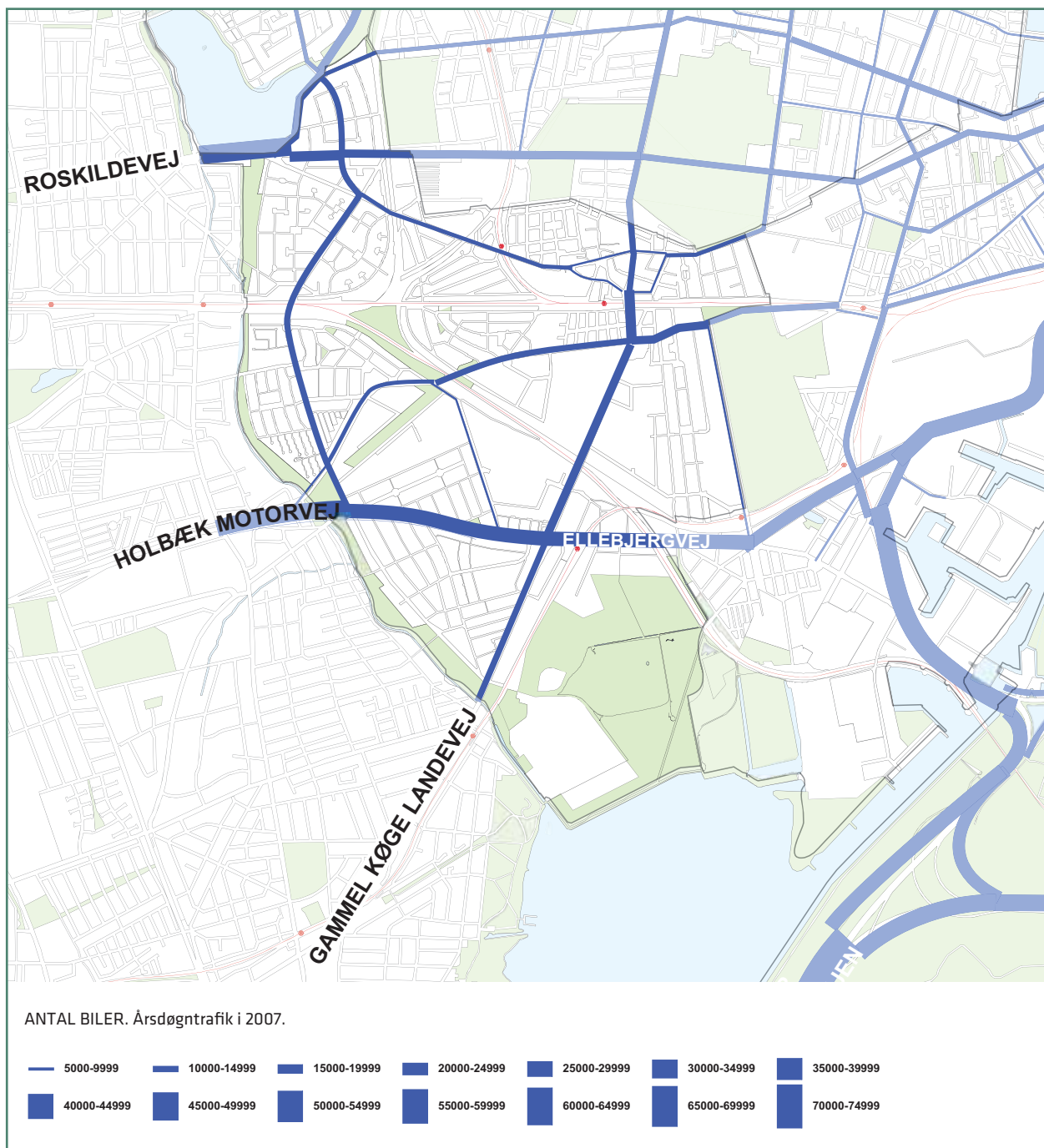
### Kollektiv trafik

En moderne storby er kendetegnet ved, at man hurtigt og effektivt kan komme rundt i byen med kollektiv trafik. Valby er allerede godt betjent med kollektiv trafik, men det er vigtigt, at også de nye udviklingsområder i bydelen kobles på et effektivt og moderne trafiksystem af højklasede løsninger, så de kan bidrage positivt til byen med en mindre bilandel end i den øvrige by.

#### EKSEMPLER PÅ IDÉER FRA DEN LOKALE PROCESTIL OPNÅELSE AF MÅLSÆTNINGER FOR BILTRAFIKKEN:

- nedsættelse af hastigheden til 50 km/t på Ring 2 og øvrige større veje og til 40 km/t inde i alle boligområder
- belægning med støjdæpende asfalt på det overordnede vejnet
- flere stilleveje
- trafiksanering af det centrale Valby
- udvidelse af miljøzonen til hele Valby

## KORT OVER TRAFIKSTRØMME I VALBY



Lokalt peges på, at der på lang sigt kan etableres et net af letbaner i København som en højklasset løsning, der kan flytte passagerer over i den kollektive trafik. På kortere sigt peges på, at der er behov for en god og effektiv busbetjening, og at vejudlægningslinier som minimum bør bevares, således at mulighed for etablering af letbaner på sigt opretholdes. Der er lokalt ønske om en letbanerute, der forbinder Valby via Carlsberg-grunden med City og metrocyring på Enghave Plads, og som føres videre ad Vigerslev Alle til Hvidovre Hospital. Endvidere udtrykkes lokalt behov for en mere sammenhængende betjening nord-syd i Valby, for bedre forbindelser til metroen ved Flintholm og for en bedre betjening af Folehaveområdet. Endvidere opleves behov for bedre stationsadgang ved nogle af de centrale stationer, eksempelvis N y Ellebjerg og Danshøj stationer fra syd.

Etablering af letbaner er på nuværende tidspunkt ikke en del af Københavns Kommunes politik. Borgerrepræsentationen besluttede i 2005 på baggrund af en større undersøgelse, at der i forbindelse med højklasset kollektiv trafikbetjening af de tætte bydele alene skal arbejdes med metroløsninger. I 2007 besluttede Borgerrepræsentationen, at en metroløsning mod nordvest vil være at foretrække frem for en letbaneløsning, da en undersøgelse viste, at metroen ville tiltrække dobbelt så mange passagerer på denne strækning. En forudsætning for en eventuel etablering af letbaner i f.eks. Valby er desuden, at en sådan bane vil kunne indgå i et sammenhængende net af letbaner uden for Københavns Kommune.

#### EKSEMPLER PÅ IDÉER FRA DEN LOKALE PROCES TIL STYRKELSE AF DEN KOLLEKTIV TRAFIK:

- prioritering af den kollektive trafik med busbaner, intelligente lyskryds mv.
- forbedring af trafikinformationerne med automatisk annoncering af stoppesteder, ventetider og etablering af effektive trafikomstigningspladser

## Bløde trafikanter

Det skal være sikkert og attraktivt at færdes i Valby som fodgænger og som cyklist. Særlige grupper som ældre, børn og handicappede skal have særlig opmærksomhed, og deres sikkerhed skal prioriteres. For svagtseende, blinde eller kørestolsbrugere skal tilgængelighed og sikkerhed prioriteres højt. For cyklister er sammenhængende cykelruter og sikre cykelstier en vigtig faktor for trygheden. Et sammenhængende stisystem vil endvidere binde bydelen sammen. Forslag til forbedring af sti-forbindelser i Valby uddybes under temaet Byrum og stier.

For gående ønskes en særlig opmærksomhed på forholdene på skoleveje - f.eks. ved Lykkebo Skole og Hanssted Skole - samt forholdene i kryds, hvor der færdes mange ældre. Det bør være muligt at krydse vejbaner trygt og sikkert, og der bør derfor være fokus på uoversigtlige kryds - f.eks. kryds med dobbelte svingbaner - samt fokus på utrygge eller manglende tunneller og cykelpassager.

#### EKSEMPLER PÅ IDÉER FRA DEN LOKALE PROCES TIL FORBEDRING AF FORHOLDENE FOR BLØDE TRAFIKANTER I VALBY:

- etablering af bredt fodgængerfelt i Annexstræde ved biblioteket og etablering af byrumsmæssig sammenhæng fra Spinderiet til Tingstedet
- etablering og forbedring af cykelstier og cykelbaner samt tilbagetrækning af stoplinjer for biler

#### SAMMENHÆNG MED KOMMUNEPLANSTRATEGI 2007

Temaet trafik er i tråd med temaet DEN BÆREDYGTIGE BY i Kommuneplanstrategi 2007 og Københavns Kommunes målsætning om at skabe mindre trafik, men bedre transport. Eksempelvis kan et sammenhængende net af cykelstier medvirke til at styrke Københavns Kommunes målsætning om at få flere borgere til at benytte cyklen som transportmiddel. Valbys målsætninger for biltrafikken er i tråd med Københavns Kommunes overordnede strategier på trafikområdet, der indeholder en del af de samme virkemidler, som foreslås i temaet.

## SKOLE



## MÅLSÆTNING

Det skal være fedt at gå i skole i Valby!

## BAGGRUND

I Valby har opbakningen til de lokale folkeskoler været vigende i de senere år, hvorimod flere og flere forældre melder deres børn ind på privatskoler. Denne tendens er ikke hensigtsmæssig for bydelen, da de lokale folkeskoler spiller en rolle for opbygning og fastholdelse af fællesskaber i bydelen og medvirker til at skabe sammenhængskraft i byen. Folkeskolerne bør derfor afspejle de ressourcer og kendetegn, der karakteriserer de forskellige områder i Valby.

Formålet med temaet er at arbejde med, hvordan en attraktiv folkeskole, der virker motiverende og inkluderende for alle, kan skabes. Folkeskolen kan derved blive centrum for skabelse af fællesskaber i bydelen og fungere som drivkraft for bydelens dynamik. En tanke er desuden, at de ressourcer, interesser og muligheder, der findes i lokalsamfundet, skal medvirke til at udvikle skolerne, så de bliver attraktive for alle.

## FORSLAG TIL HANDLING

Arbejdet med skoletemaet i bydelsplanen er mundet ud i et lokalt idéoplæg til en ny skolemodel, der bygger på lokalsamfundets ressourcer og kan medvirke til skabelse af netværk og fællesskaber i bydelen. Som led i dette er der lokalt fremsat ønske om, at Valby kan udgøre en forsøgsbydel for pædagogisk udviklingsarbejde, samt om at indgå i en dialog med Københavns Kommunes Børne- og Ungdomsforvaltning om en nytænkning af kommunens skolemodel.

### ”Valby-modellen” - Et lokalt idéforslag til en ny skolemodel

Et grundlæggende element i Valbys forslag til en ny skolemodel er nærskolen og en ændring af distriktsinddelingen, således at alle Valbys skoler indgår i et fælles skoledistrikt. En ændring af distriktsinddelingen forudsætter enten dispensation fra eller et forsøg efter folkeskolelovens bestemmelser, herunder bestemmelserne om skolevalg.

Et andet grundlæggende element er udvikling af temaskoler, hvor det respektive tema toner den enkelte skoles pædagogik, faglighed og organisation. Temaskole-tanken er umiddelbart i tråd med Børne- og Ungdomsudvalgets implementering af profilskoler som led i ”Faglighed for alle”, hvor specialiserede skoler med tydelige fagprofiler skal være med til at gøre de enkelte skoler attraktive og unikke. Der er fra skoleåret 2009/10 oprettet tre profilskoler i Københavns Kommune med fagprofiler indenfor henholdsvis idræt-sundhed, naturfaglighed og musik-kreativitet. Ingen af disse profilskoler er dog placeret i Valby.

Hovedforskellene på Københavns Kommunes profilskoler og temaskole-tanken i Valbys idéoplæg er;

- At temaskoletankegangen inkluderer alle skoler i Valby, mens profilskolerne udvælges af Københavns Kommune på baggrund af ansøgninger.
- At temaskolerne i Valbys idéoplæg tænkes finansieret inden for de pågældende skolers eget budget, mens profilskolerne tilføres ekstra finansiering fra kommunalt hold.
- At temaskolernes særlige tema udvælges med udgangspunkt i den enkelte skoles ressourcer, mens profilskoleudbuddet fastlægges centralt.

Der er lokalt i Valby et ønske om at indgå i dialog med Københavns Kommunes Børne- og Ungdomsforvaltning om udvikling af et konkret udspil til en ændret skolestruktur i Valby. Derudover peges lokalt på, at det lokale udviklingsarbejde kan udføres i samarbejde mellem Distrikt Valby, Valbys folkeskoler, lokale kulturinstitutioner og erhvervsvirksomheder mv. Valby Lokaludvalg skal agere sparringspartner i processen, mens skolerne og Distrikt Valby skal udgøre den primære drivkraft.

Valbys lokale idéoplæg til en ny skolemodel indeholder fire elementer. Der er arbejdet med de fire elementer som dele af en sammenhængende model og lokalt ønskes derfor, at de fire elementer betragtes i en helhed.





Lobna Hussein Al-Ali

## VALBY-MODELLENS FIRE ELEMENTER

### Nærskolebegrebet

Nærskolen er det bærende element i Valbys oplæg til ny skolemodel, og der arbejdes med Valby som ét stort skoledistrikt. Dette betyder, at de eksisterende grundskoledistrikter opbrydes og erstattes af ét stort skoledistrikt, der rummer hele det nuværende distrikt Valby. Indenfor dette skoledistrikt skal være et udbygget formaliseret samarbejde mellem de enkelte skoler. I forbindelse med etableringen af Valby som et stort skoledistrikt, skal der lægges vægt på sikre skoleveje og et fortsat godt og trygt miljø og skole-hjem samarbejde.

Implementering af denne model vil kræve de fornødne dispensationer fra eksisterende lovgivning. Dette forudsætter, at der med udgangspunkt i Børne- og Ungdomsforvaltningen igangsættes en proces, der har til formål at udarbejde et konkret udspil til en ændret skolestruktur for Valby.

### Valbys skoler som temaskoler

Valbys model indeholder forslag om, at alle Valbys skoler omdannes med udgangspunkt i den enkelte skoles ressourcer og interessefelt til temaskoler. Begrebet temaskoler henviser her til folkeskoler, der på den ene side fastholder folkeskolens kerneydelser og forpligtigelser, og på den anden side er kendetegnet ved en særlig toning, eksempelvis naturvidenskab, det musik-kreative eller det sproglige felt. Lærere og elever kan efter en specifik model indgå i undervisningsforløb, der tager udgangspunkt i nærskolernes forskellige temaer. Tanken med temaskolerne er, at eleverne kan tilbydes undervisning af en høj faglig standard og samtidig - på tværs af Valby - får mulighed for at danne faglige og sociale fællesskaber baseret på fælles faglige præferencer og kompetencer.

De organisatoriske rammer for ledelse, dannelse af lærerteams m.v. skal nærmere uddybes og afklares, hvilket man lokalt ønsker at indgå i en dialog med Københavns Kommunes Børne- og Ungdomsforvaltning om. Børn, lærere, forældre og skoler skal involveres i at tage del i arbejdet med at udvikle

profiler på de enkelte skoler. Temaskolens spidskompetencer og samspillet med folkeskolernes kerneydelser og ”faglighed for alle” skal afdækkes og videreformidles som et led i denne proces.

## Valbys skoler som centrale kulturelle mødesteder og aktivitetscentre for lokalsamfundet - også efter skoletid

I Valbys idéoplæg til en ny skolemodel ses skolerne som mulige kulturelle mødesteder og aktivitetscentre for lokalsamfundet. Der peges på, at fritids- og aktivitetstilbud på skolerne efter skoletid vil skabe fællesskab og dialog i lokalsamfundene. Samtidig kan problemer med rodløse og utilpassede unge uden adgang til fritidsfaciliteter i deres nærmiljø imødekommes.

Den primære udfordring for implementering af dette element er at løse de organisatoriske og administrative arbejdsopgaver, der er forbundet med at holde skolerne åbne udenfor skoletid. En del af løsningen kan være at mobilisere og anerkende lokale kræfter og ildsjæle samt at inddrage lokale foreninger, institutioner, virksomheder etc.

## Valbys skoler og det omgivende samfund

Der peges i Valbys idéoplæg til en ny skolemodel på, at Valbys folkeskoler med fordel kan udvikle tætte partnerskaber med relevante eksterne aktører såsom erhvervsvirksomheder, kreative miljøer, videregående uddannelser samt klub- og foreningsliv. Udgangspunktet for sådanne partnerskaber kan være den enkelte skoles profil.

Den primære udfordring for realisering af dette element er at identificere relevante samarbejdspartnere og i forlængelse heraf sikre forpligtende, længerevarende og konstruktive partnerskaber. Disse partnerskaber skal udvikles i gensidig dialog mellem den enkelte skole og de respektive samarbejdspartnere. Denne proces kan understøttes af oprettelsen af en

central konsulenttjeneste, der har til formål at formidle og etablere kontakten mellem folkeskolerne og relevante eksterne aktører.

Elever, lærere, forældre og skoleledere kan i samarbejde med eksempelvis forskningsmiljøer, lokale kulturinstitutioner og det lokale erhvervsliv (eksempelvis som udbyder af praktikpladser og/eller undervisningsforløb), udgøre drivkraften bag udviklingen af bydelens folkeskoler som undervisningstilbud, som mødesteder og som fritidstilbud for bydelens lokalsamfund efter skoletid.

### SAMMENHÆNG MED KOMMUNEPLANSTRATEGI 07

Skoletemaet i Valby Bydelsplan understøtter Københavns visioner om at være et mangfoldigt bysamfund og derigennem kommuneplanstrategiens tema BYEN FOR ALLE, idet der i temaet er fokus på folkeskolen som udgangspunkt for fællesskaber og aktiviteter i bydelen – også efter skoletid. Temaet er herigennem også i tråd med centrale elementer af bydelsplanens idræstema. Endvidere er der i temaet fokus på etablering af partnerskaber med erhvervslivet, hvilket kan understøtte kommuneplanstrategiens tema om DEN DYNAMISKE BY og visionen om udvikling af København som en dynamisk international vidensby.

Centrale elementer i temaets formål, såsom ønsket om at skabe en attraktiv folkeskole for alle, er endvidere i tråd med Københavns Kommunes strategi om Faglighed for alle.

# IDRÆT



Emma Petrine Søgaard Jensen

## MÅLSÆTNING

Valby skal tilbyde attraktive idrætsfaciliteter i nærområderne, som muliggør såvel selvorganiseret som organiseret udfoldelse. Det skal være nemt for alle at dyrke idræt i Valby, og der skal være adgang til udfoldelsesmuligheder og grønne områder.



## BAGGRUND

De sundhedsmæssige aspekter ved idrætten har betydning for alle alders- og befolkningsgrupper, og de sundhedsmæssige gevinster ved fysisk udfoldelse er store. Endvidere har idræts- og fritidslivet en stor betydning for integrationen af indvandrere og for skabelsen af sammenhold og venskaber mellem børn og unge på tværs af befolkningsgrupper og boligområder.

Når det er let at dyrke idræt tilskyndes børn og unge til at være fysisk aktive og til at deltage i samvær omkring organiseret eller selvorganiseret idræt.

Tilbuddene til børn og unge varierer i dag mellem de forskellige områder i Valby. Der er en skæv fordeling af idrætsfaciliteter imellem nord og syd Valby og derved en skævhed i mulighederne for og tilskyndelsen til fysisk aktivitet. I Valby findes en række store idrætsanlæg; bl.a. Valby Idrætspark, Valbyhallen, Klub Danmark Hallen og Prøvehallen. Herudover udgør de mange frivillige idræts- og fritidsforeninger et vigtigt element i idrættslivet i Valby.

## FORSLAG TIL HANDLING

Der er i den lokale proces arbejdet med en række indsatsområder, der kan styrke adgangen til idrætsmuligheder for alle i Valby. I det følgende præsenteres disse indsatsområder og eksempler på forslag fra den lokale proces.

### Forbedring af idrætsfaciliteter i bydelen

En vigtig faktor for udviklingen af gode idrætsvaner er idrætsstierne i skolerne samt de aktiviteter, som skolerne tilbyder udenfor åbningstid. Ikke alle skolerne i Valby har dog tilknyttet idrætsanlæg eller tidssvarende idrætsfaciliteter. En forbedring af idrætsfaciliteter på skoler og i boligområderne kan styrke udviklingen af gode idrætsvaner i Valby. Et godt eksempel i Valby er Kirsebærhavens Kulturcenter, som tilbyder faciliteter til mange forskellige typer aktiviteter. Der peges lokalt på, at der særligt mangler idrætsfaciliteter i Vigersevområdet og Åholmområdet. Derudover ønskes det bl.a., at de eksisterende idrætsfaciliteter moderniseres i forbindelse med udvikling af Valby Idrætspark.



Lobna Hussein Al-Ali



Emma Petrine Sogaard Jensen

## Brug af bydelens pladser til idrætsaktiviteter

En vigtig forudsætning, for at borgerne kan udfolde sig fysisk, er, at der er aktivitetsmuligheder i deres nærområde. Der er lokalt ønske om, at der skal være attraktive grønne områder, aktivitetsredskaber og mulighed for at gøre brug af byens åbne pladser til selvorganiseret idræt. Det ønskes, at både traditionelle idrætsfaciliteter og udfoldelsesmuligheder til skatere, street soccer, basket, hockey skal være tilgængelige for alle. Der lægges vægt på, at der skal være motionsformer målrettet såvel børn og unge som voksne og ældre. Der peges på Toftegårds Plads som en mulig første placering.

## Indtænkning af idræt i nybyggeri og indsatser

Lokalt foreslås det i Valby, at der i alt nybyggeri, i det omfang det er muligt, skal indtænkes idræts- og fritidsaktiviteter. Det foreslås lokalt, at dette kan udgøre et grundlæggende princip i forbindelse med fremtidige lokalplaner.

Københavns Kommune stiller på nuværende tidspunkt krav om udendørs opholdsarealer i lokalplaner, men da lokalplaner ofte dækker et mindre, enkeltstående område, er det kommunens vurdering, at det vil være vanskeligt at stille krav om faciliteter, der skal betjene et større område i lokalplaner. Københavns Kommune har fokus på muligheden for at indgå udbygningsaftaler med grundejere om etablering af udendørs opholdsarealer mv. i forbindelse med udvikling af områder. Københavns Kommunes idrætsplan forholder sig til bydelens forsyning af idrætsanlæg.

Det foreslås lokalt, at idræt generelt tænkes ind i de kommunale indsatser og boligforeningernes arbejde i Valby. Endvidere foreslås det, at idrætsforeningerne i Valby kan lave opsøgende arbejde i boligområderne. Det kan bl.a. gøres igennem et tættere samarbejde mellem foreningerne i Valby og øvrige fritidstilbud, så der fremstår et samlet idræts- og fritidstilbud til Valbys børn, unge og alle andre aldersgrupper.

---

## Bedre udnyttelse af eksisterende faciliteter på bl.a. skoler

Flere eksisterende idrætsfaciliteter på eksempelvis kommunale plejehjem og folkeskoler kan formentlig udnyttes bedre ved at øge adgangen og kendskabet til disse faciliteter. For at få et overblik over hvilke uudnyttede ressourcer bydelen indeholder, foreslår lokaludvalget, at der udarbejdes en systematisk undersøgelse af hvilke kommunale faciliteter, der er i bydelen, og hvordan, hvor ofte og af hvem de udnyttes.

## Eliteidræt og breddeidræt

Der skal være plads til både eliteidræt og breddeidræt i Valby. Der peges lokalt på, at muligheder for eliteidræt kan styrkes ved, at der i forbindelse med renoveringer af eksisterende kommunale idrætsfaciliteter lægges vægt på, at disse gøres tidssvarende. Eksempelvis kan traditionelle gymnastiksale erstattes af "skoleidrætshaller", der også kan udnyttes til eliteidræt.

Der peges lokalt på, at breddeidrætten kan styrkes gennem øget opmærksomhed på at yde støtte til frivillige ildsjæle. Valbys borgere bør på tværs af aldersgrupper og interessefelter have medindflydelse på og medansvar for såvel organiserede som uorganiserede idrætstilbud.

### SAMMENHÆNG MED KOMMUNEPLANSTRATEGI 2007

Temaet idræt er i tråd med tankerne bag visionen om København som **BYEN FO R ALLE**, idet temaet kan medvirke til at skabe en aktiv og mangfoldig bydel med attraktive byrum for børn, unge og voksne som ældre. Desuden er temaets sigte på at modvirke problemer med rodløse og utilpassede unge ved at skabe lokale rum for kreativ selvorganiseret idræt specifikt målrettet børn og unge i tråd med **BYEN FO R ALLE** i kommuneplanstrategien.

Derudover er temaet i tråd med Københavns Kommunes Sundhedspolitik, hvor et af fokusområderne er at skabe gode rammer og muligheder for en sund livsstil, herunder mere fysisk aktivitet og bevægelse for henholdsvis børn og unge, voksne og ældre.

# INTEGRATION



Lobna Hussein Al-Ali

## MÅLSÆTNING

I Valby ses kulturel mangfoldighed som en ressource. Valby vil med respekt og tillid aktivt åbne bydelen over for medborgere fra andre kulturer og invitere dem indenfor. I Valby er det målet at alle borgere - uanset alder og etnicitet - tager ansvar og medejerskab i integrationsprocessen og bidrager med hver deres ressourcer.

## BAGGRUND

I Valby bor mennesker fra næsten 40 forskellige nationer. Ifølge Københavns Kommunes statistikbank er 14 procent af Valbys borgere indvandrere <sup>1)</sup>.

1) Begrebet 'indvandrere' dækker i bydelsplanen, som i Københavns Kommunes Integrationspolitik, over både indvandrere, efterkommere og flygtninge fra ikke-vestlige lande. Med ikke-vestlige lande menes lande uden for Norden, EU, Nordamerika, Australien, New Zealand, Andorra, Lichtenstein, Monaco, San Marino, Schweiz og Vatikanstaten

Størsteparten er velintegrerede på arbejdsmarkedet og i samfundet, mens nogle få står uden for arbejdsmarkedet og kun i begrænset omfang har kontakt med danskere. Manglende integration skaber dårligere udviklingsmuligheder for børn og unge samt mistillid og utryghed hos alle; også hos valbyborgere med indvandrerbaggrund.

Mere og mere tyder på, at integrationsproblemer kan løses gennem lokale ressourcer. Integrationen kan blive en succes, såfremt det store potentiale, der ligger gemt i de lokale aktører, udnyttes. Dette kan ske ved en ansvarliggørelse af lokale aktører og aktivering af lokale netværk.

Valbys kultur-, fritids- og idrætsliv bør være åbent for alle. Dette vil indebære, at der skal skabes tryghed og plads omkring alle, så alle kan føle sig velkomne og accepterede. Der skal sikres rammer i lokalsamfundet for personlige relationer og venskaber på tværs af kulturerne, fordi det oftest er de personlige netværk, der virkelig gør en forskel.

Lokalt peges på, at voksne medborgere - uanset etnicitet - bør mødes med en forventning om, at de, hvor de kan, skal tage del i det fælles samfund som aktive, ansvarlige og ligestillede medborgere. Dette kan for eksempel være ved at deltage i skoler, børneinstitutioners og lokalsamfundets forskellige demokratiske institutioner og aktiviteter. Dette kan styrkes ved at skabe mulighed for mødesteder og aktiviteter for alle i bydelen og medansvar for at drive aktiviteterne.

## AKTØRER I INTEGRATIONSARBEJDET OG NETVÆRKSDANNELSE

- Boligafdelingerne i samarbejde med kommunen, skolerne, institutionerne, idrætsklubberne, de frivillige foreninger og det lokale erhvervsliv er alle vigtige aktører.
- De eksisterende samarbejdsfora og indsatser (Helhedsplanerne, Brosamarbejdet omkring skolerne, Hotspot-indsatsen, SSP og den lokale Børne- og Ungdomsforvaltning, Socialforvaltningen, Kultur- og Fritidsforvaltningen, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Sundheds- og O m-

sorgsforvaltningen) spiller alle en central rolle. Lokalt peges på, at samarbejdet mellem disse kan effektiviseres, smidiggøres og afbureaukratiseres endnu mere, så indsatser kan ske langt hurtigere og mere målrettet.

- Lokaludvalget spiller en væsentlig rolle for integrationen i bydelen, idet lokaludvalget er med til at forankre kommunens initiativer lokalt, understøtter og synliggør en del af de frivilliges arbejde og sikrer dialogen med parterne. Lokaludvalget har i 2007 udarbejdet et "Startdokument" som udfolder rammerne for integrationsarbejdet i Valby. Dokumentet kan findes på lokaludvalgets hjemmeside [www.valbylokaludvalg.kk.dk](http://www.valbylokaludvalg.kk.dk).

Temaet integration skal ses i sammenhæng med bydelsplanens tema om de almene boligområder i Valby, da det særligt er i disse områder, der opleves udfordringer.



Lobna Hussein Al-Ali



Annette Jørgensen

## FORSLAG TIL HANDLING

Der er i den lokale proces arbejdet med en række indsatsområder, der vurderes som vigtige for at opnå en forbedret og succesrig integrationsindsats i Valby.

### Tryghed og medansvar

Der skal skabes øget tryghed i de områder, der er ramt af udfordringer. Dette kan blandt andet ske ved at skabe øget medejerskab og medansvar for integrationen blandt ressourcestærke unge med indvandrerbaggrund. Et lokalt forslag er, at de ressourcestærke unge med indgående kendskab til områderne inddrages i udviklingen af tilbud, f.eks. gennem oplæring som projektledere og gadeplansmedarbejdere for at skabe øget tryghed.

### Aktivitetstilbud

Idræts- og aktivitetstilbud giver generelt gode muligheder for integration. Der peges lokalt på, at der generelt mangler udendørs aktivitetstilbud, herunder idræts- og fritidsfaciliteter samt møde- og opholdssteder i de områder, hvor der bor mange børn og unge med indvandrerbaggrund. Det ønskes derfor, at der skabes bedre fysiske og organisatoriske rammer for opsøgende organiseret og selvorganiseret idræt i disse områder.

### Samarbejde med erhvervslivet og i skolerne

Der skal i samarbejde med Jobcenter København foretages en målrettet indsats for at skaffe flere fritidsjobs, jobs og praktikpladser i Valby til de unge med indvandrerbaggrund, der har svært ved at skaffe sig netværk på arbejdsmarkedet. Der peges derfor lokalt på, at det lokale erhvervsliv kan inddrages mere direkte i integrationsarbejdet, eksempelvis ved mere aktivt at åbne de lokale arbejdspladser for unge indvandrere.

Også i skolerne kan samarbejdet og kontakten mellem lærere og tosprogede lærere og elever styrkes. Der peges lokalt på, at lærernes hjemmebesøg fremmer forældrenes samarbejde med skolen og forebygger senere problemer med unges adfærd. Derfor ønskes dette prioriteret.

## Styrkelse og anerkendelse af eksisterende netværk og frivillige kræfter

Der skal sikres metodeudvikling, koordination, sammenhæng og synergi i interaktionen mellem det frivillige og professionelle integrationsarbejde. De frivilliges arbejde på integrationsområdet kan synliggøres, anerkendes og i visse tilfælde belønnes, som motivationsfaktor for at tiltrække nye grupper af frivillige. Der peges lokalt på, at der allerede findes mange ressourcer i Valby, som kan styrkes og understøttes.

### EKSEMPLER PÅ IDEER FRA DEN LOKALE PROCES

- Udvikling af alternative, opsøgende klubaktiviteter i de belastede boligområder ved at tænke utraditionelt inden for området ungdomsklubber, idræt og opsøgende arbejde blandt børn og unge – i samarbejde med de eksisterende indsatser og institutioner
- Etablering af en "Valby Jobbørs". Tanken er, at det kan være en årlig jobbørs etableret i samarbejde mellem Jobcenter København, Valbys handelsliv, lokale større arbejdspladser, afdelingsbestyrelserne i de almene boligselskaber og Valby Lokaludvalg
- Drøftelser med Børne- og Ungdomsforvaltningen om, hvorledes lokale lærerressourcer m.v. (modersmålslærere, tosproglige lærere, integrationsmedarbejdere) kan bruges som områdekonsulenter på det enkelte sprogområde, da de ofte kender familierne i forvejen og kan være en ressource i konfliktløsning på skolerne og i opsøgende arbejde
- Etablering af Kvindenetværk i Valby. Her kan kvinde- og pige-grupperne i Valby understøttes i at koordinere deres arbejde indbyrdes med henblik på et senere eventuelt samarbejde om et multikulturelt aktivitets- og værested for kvinder i Valby, som også åbner sig for kvinder med etnisk dansk baggrund. Kvindenetværket kan f.eks. oprettes som en afdeling af Aktive Kvinder, som allerede har tilbudt samarbejde
- Afholdelse af en årlig festdag for de frivillige, hvor de lokale frivillige fejres og anerkendes for deres arbejde

### SAMMENHÆNG MED KOMMUNEPLANSTRATEGI 2007

Temaet integration er i tråd med visionen om København som BYEN FOR ALLE. Her lægges vægt på at skabe blandede boligkvarterer samt at modvirke ghettodannelse. Valbys integrationstiltag vil medvirke til at styrke disse visioner i kommuneplanstrategi 07. Der er i kommuneplanstrategiens tema BYEN FOR ALLE fokus på, at der skal være plads til aktiviteter i byens rum og derved skabes byrum med liv og fællesskab. Dette understøttes af integrationstemaet i Valby Bydelsplan, der ligeledes understøtter kommuneplanstrategiens fokus på en fortsat ghettoidsats og en sikring af synergi mellem eksisterende indsatser.

## ALMENE BOLIGOMRÅDER



Lobna Hussein Al-Ali

### MÅLSÆTNING

De almene boligområder skal være attraktive boliger for en bred vifte af beboere. Boligområderne skal være en naturlig del af omgivelserne. Både ved at bidrage med de faciliteter, der findes i boligområderne, og ved beboernes aktive deltagelse i de omkringliggende byområder.

### BAGGRUND

Valby er en bydel præget af variation. Dette gælder også boligområdet. Ca. en fjerdedel af boligerne i Valby er almene boliger. Størstedelen af disse er koncentreret i større almene boligområder. Som andre steder i København står de almene boligområder i Valby overfor en række udfordringer, som blandt andet skyldes en koncentration af svage beboere og en mangel på social bredde i boligområderne. Der er generelt i boligafdelingerne blandt både beboere og bestyrelser et ønske om at opnå et større overblik over både fælles udfordringer og de problemer, de enkelte boligområder står overfor.



## FORSLAG TIL HANDLING

Der er et behov for at åbne de almene boligområder for de omkringliggende kvarterer. Det foreslås, at dette kan ske ved, at der i de almene boligområder generelt skal skabes mulighed for aktiviteter for alle aldersklasser. Bedre mulighed for aktiviteter kan skabe interesse for boligområdernes aktivitetsmuligheder blandt beboere fra de omkringliggende områder. Bedre aktivitetsmuligheder kan desuden medvirke til at engagere og involvere de børn og unge, der bor i de almene boligområder. Etablering af tilbud for børn og unge kan fungere som springbrætstilbud, der kan føre de unge over i de eksisterende tilbud uden for boligområderne såsom sport og klubber. Der er i mange af Valbys boligområder mange ældre beboere, der besidder en lang række ressourcer og kompetencer, som kan være med til at udvikle områderne i en positiv retning. Der skal skabes øget tryghed i boligområderne gennem kontakt, dialog, imødekommenhed og forståelse mellem beboergrupper samt gennem kriminalpræventive tiltag.

## Fysisk forbedring

Boligområderne skal være attraktive både udenfor og indenfor. Enkelte boligområder er stadig præget af at have mange små og utidssvarende lejligheder. Der peges lokalt på, at lejligheds-sammenlægninger og modernisering kan fremmes i disse områder - gerne gennem nye forsøg - således at boligerne gøres tidssvarende og attraktive for en bredere beboersammensætning. Desuden bør omgivelserne være indbydende, og stier og forbindelser til lokalområdet skal være med til at gøre boligområdet til en integreret del af nærområdet. Kriminalpræventive tiltag foreslås styrket gennem forbedrede adgangsforhold og belysning.

## Samordning af helhedsplaner

Der er fire helhedsplaner i Valby: Folehaven, Akacieparken, Sjælør Boulevard og HornemannsVænge. En helhedsplan indeholder en samlet, langsigtet løsning på sociale, økonomiske problemer i en almen boligafdeling og bliver udformet i et samarbejde mellem boligorganisationerne, Landsbyggefonden,

Københavns Kommune og andre relevante samarbejdspartnere. Der er et lokalt ønske om, at de fire helhedsplaner i Valby samordnes i samarbejde med boligorganisationerne, så det sikres, at visioner og gode erfaringer bliver formidlet og udnyttet, også af andre boligområder. Der peges fra lokal side på, at der i helhedsplanerne skal være et øget fokus på demokratisk inddragelse af beboerne og frivillige i boligområderne, der skal opleve, at deres behov og aktiviteter tilgodeses.

### LOKALT PEGES PÅ FØLGENDE OVERORDNEDE ØNSKER TIL HELHEDSPLANER I VALBY:

- Øget fokusering på reel beboerinddragelse - herunder ønskes yderligere midler afsat til implementering af beboerideer og tiltag
- Prioritering af idræts- og fritidstiltag, der kan skabe mulighed for sociale møder
- Lokale ressourcer skal danne udgangspunkt for helhedsplaner og hotspot forsøg. I forbindelse med helhedsplanerne kan ansættes personale, der har indgående personligt kendskab til områderne - eksempelvis ressourcestærke beboere
- Øget samarbejde og koordinering mellem de almene boligområder. Eksempelvis ved at ansætte en Valby-koordinator på det boligsociale område eller oprette et fællessekretariat for helhedsplanerne med henblik på at sikre videndeling og erfaringsudveksling
- Øget opbakning, støtte, anerkendelse og belønningmuligheder til frivillige, herunder eksempelvis tilbud om kompetenceudvikling
- Større sammenhæng mellem projekter og etablerede tilbud til børn og unge
- Etablering af klubtilbud, eksempelvis på bydelsniveau, der kan tiltrække og rumme børn og unge, der er vokset ud af de eksisterende tilbud - eksempelvis tilbud der lægger op til en stor grad af medbestemmelse og har åbent udenfor almindelige klubbetider

# LOKALE FORSLAG TIL UDVIKLING AF UDVALGTE ALMENE BOLIG-OMRÅDER SAMT BESKRIVELSER AF POTENTIALER OG UDFORDRINGER I OMRÅDERNE

## Sjælør

Sjælørområdet er præget af at være isoleret fra resten af Valby. Stationsområdet, Sjælør Boulevard og indgangspartierne til Vestre Kirkegård trænger til et løft og bør sammentænkes for at give et mere imødekommende udtryk. Der mangler stiforbindelse til det nærmeste villaområde og til det centrale Valby. Området mangler desuden liv, både i form af naturlige opholdssteder samt udfoldelsesmuligheder for børn og unge. Sjælør har mange kvaliteter, der kan bygges videre på, såsom gode lejligheder af varieret størrelse og generelt velholdte bygninger. Et potentiale for området er desuden etablering af et bredere samarbejde mellem boligafdelingerne samt mellem de to gymnasier i området og fritidsklubberne, hvorved der kan skabes større udfoldelsesmuligheder for børn og unge.

### EKSISTERENDE KOMMUNALE PLANER

Helhedsplanen for Sjælør Boulevard pågår i perioden 2008-2012. I denne er der blandt andet fokus på at skabe et levende kvarter, der kan medvirke til at trække besøgende og ressourcer stærke beboere til området. Børn, unge og familier er i fokus samt bedre information, der kan medvirke til en mere positiv lokal identitet.

## Kulbanevej/Vigerslev

Vigerslevområdet og i særdeleshed området omkring Kulbanevej fremstår trist og nedslidt. En stor andel af beboerne i de store almene boligområder omkring Kulbanevej er udenfor arbejdsmarkedet. Der er desuden mange ældre beboere i området. Et potentiale er, at der er gode, varierede lejlighedstyper, der giver mulighed for en varieret beboersammensætning. Desuden er der en stærk tradition for beboeraktiviteter, der dog har været for nedadgående. De almene afdelinger i området vil kunne drage nytte af et større samarbejde afdelingerne imellem. Der er store rekreative områder, specielt i forbindelse med bebyggelsen Hornemannsvænge. Disse udgør et potentiale for området, men fremstår dog generelt nedslidte og kedelige.

### EKSISTERENDE OG LOKALE ØNSKERTIL KOMMUNALE PLANER

Helhedsplan for Hornemannsvænge pågår i perioden 2008-2013. Her er der blandt andet fokus på at åbne nye aktiviteter.

Lokalt peges på, at Vigerslevområdet kan være et mål for et områdeløft. Der er et lokalt ønske om, at dette område prioriteres, når der er truffet beslutning om Ringstedforbindelsens rute og udformning.



## Centrale Valby/Akacieparken og Lukretiavej

I det centrale Valby ligger de almene boligforeninger Lukretiavej og Akacieparken, der begge har en isoleret karakter i forhold til de omgivende ejendomme. En stor andel af beboerne er indvandrere, og en stor del er udenfor arbejdsmarkedet. Områderne er ligesom resten af det centrale Valby præget af få og små friarealer, hvorfor de mange børn og unge i bebyggelserne kun har få udfoldelsesmuligheder i nærområdet. Ligeledes mangler lokaler til de mange aktiviteter, som beboerne og frivillige allerede har gang i. De mange aktive ildsjæle udgør et potentiale for området, en del ressourcestærke kvinder med indvandrerbaggrund vil kunne engageres i frivillige aktiviteter, og der findes gode rollemodeller at arbejde sammen med. Endvidere indeholder bebyggelserne gode og tidssvarende lejlighedstyper.

### EKSISTERENDE OG LOKALE ØNSKERTIL KOMMUNALE PLANER

Helhedsplan for Akacieparken pågår i perioden 2008-2012. Der er i helhedsplanen fokus på at etablere nye sociale fællesskaber og arbejde for at få flere ud på arbejdsmarkedet. Et områdeløft er muligvis på vej for området. Dette vil kunne tage afsæt i områdets potentialer og give området et tiltrængt løft omkring friarealer samt muligheder for idræt og anden sund udfoldelse.

## Vilhelm Thomsens Allé/ Høffdingsvej/Ramsingsvej:

Dette kvarter er præget af store almene boligafdelinger. Området har mange børn og unge, der ikke har de store udfoldelsesmuligheder. Specielt de større børn og de unge har ikke nogen naturlige opholdssteder i nærområdet. Området er desuden præget af nedslidning og er plaget af banestøj.

### LOKALE ØNSKERTIL KOMMUNALE PLANER

Der peges lokalt på, at området vil have gavn af et områdeløft.

## Folehaveområdet

Folehaveområdet består hovedsagligt af større almene boligafdelinger. Den del af området, der ligger lige ud til vejen Folehaven, er præget af massive problemer med trafikstøj. Der er mange børn og unge i området - heraf mange, der ikke deltager i de etablerede klubtilbud. Der er meget få fritidstilbud til de unge, der ikke deltager i de organiserede klubber. Der er potentialer for oprettelse af nye tilbud, bl.a. i forbindelse med byggelegepladsen. Der er også gode muligheder for en bedre udnyttelse af de grønne områder. Området er præget af mange mindre lejligheder. Der peges derfor lokalt på, at lejligheds-sammenlægninger kan medvirke til at tiltrække flere ressourcestærke familier med børn.

### EKSISTERENDE KOMMUNALE PLANER

Helhedsplan for Folehaven pågår i perioden 2009-2013. Der er i helhedsplanen særligt fokus på børn og unge samt på etablering af et værested for disse.

### SAMMENHÆNG MED KOMMUNEPLANSTRATEGI 2007

Indholdet i temaet er i tråd med temaet **BYEN FOR ALLE** i kommuneplanstrategi 2007. **BYEN FOR ALLE** indeholder en målsætning om, at den tendens, der ses i København til et splittet bysamfund og indkomstbaseret ghettoisering, skal modarbejdes. Temaet Almene boligområder i Valby Bydelsplan har i tråd hermed fokus på, hvorledes de almene boligområder kan blive mere attraktive steder at bosætte sig for alle, således at en mere blandet beboersammensætning kan opnås. Blandede bykvarterer er en forudsætning for byens sociale sammenhængskraft.

## BÆREDYGTIGHED OG MILJØ

Louise Groth-Michelsen

### MÅLSÆTNING

Valby skal være Københavns førende bydel på miljøområdet!

## BAGGRUND

Valby har i mange år været kendt som en bydel, der går foran, når det gælder et rent og bæredygtigt miljø. Der er et betydeligt engagement i miljø sagen blandt bydelens borgere, og et godt, synligt og konstruktivt samarbejde mellem lokaludvalget og andre aktører såsom Miljøpunkt Valby (tidl. Grøn Valby), Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning og de lokale medier i forhold til at fremme miljø sagen.

Valby Lokaludvalg og Miljøpunkt Valby har de senere år haft fokus på, hvordan Valby kan blive en renere bydel. Den lokale indsats falder sammen med Københavns Kommunes mål for 2015, som formuleres i "Miljømetropolen – vores vision CPH 2015". Et af målene er, at: "København skal være Europas rene hovedstad og en af de rene hovedstæder i verden, og affald i offentlige gader vil være fjernet inden otte timer". Et andet af målene for 2015 er, at Københavns CO<sub>2</sub>-udslip skal være reduceret med 20% i forhold til i dag. Disse indsatsområder er også i fokus i Valby og i bydelsplanens tema Bæredygtighed og Miljø.

I forlængelse af Valbys fokus på CO<sub>2</sub>-reduktion indgår Miljøpunkt Valby sammen med syv andre byområder i Europa i et samarbejde omkring udvikling og implementering af et bære-

dygtigt energi-byområde under EU-programmet MUSEC (Multiplying Sustainable Energy Communities). Miljøpunkt Valby er ligeledes partner i Concerto II programmet – Green Solar Cities - som omfatter energiinvesteringer og optimeringer indenfor byggeriet i Valby og Salzburg. I Green Solar Cities projektet indgår vedvarende energi, herunder brugen af solceller, som et vigtigt element. Dette kan medvirke til at støtte implementeringen af Valby Solcelleplan, som er en vision om, at 15% af elforbruget i år 2025 skal dækkes af solstrøm.

## FORSLAG TIL HANDLING

Indsatsområderne CO<sub>2</sub> neutralitet og affaldshåndtering er allerede i fokus i Valby, men håndteringen af disse områder kan blive endnu bedre.

Centrale elementer i det fremadrettede arbejde med miljøtemaet i Valby kan være borgerrettede informations- og oplysningskampagner, formaliserede samarbejdsaftaler mellem centrale aktører på området og implementering af innovative løsningsmodeller. Udgangspunktet for det videre arbejde kan være en udvikling af det eksisterende samarbejde mellem lokaludvalget, Miljøpunkt Valby, Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning og andre aktører.



Emilie Stahlschmidt

### MILJØ PUNK T VALBY / GRØN VALBY

Miljøpunkt Valby er Valbys lokale Agenda 21-center. Centeret skiftede i januar 2009 navn fra Grøn Valby. Miljøpunkt Valby er et lokalt ressourcecenter, der tilbyder adgang til viden og gode råd. Centeret arbejder for at skabe fundamentet for, at Valby bliver en bydel, hvor rigtig mange mennesker bor og lever miljøvenligt. Det skal derfor være let for folk i Valby at være miljøbevidste i deres dagligdag. Miljøpunkt Valby arbejder for dette ved at sætte projekter i gang, lave informationsmateriale, sætte miljøet på dagsordenen hos beslutningstagere, og ved at invitere til samarbejde om et grønnere Valby. Miljøpunkt Valby giver herudover økonomisk støtte til lokale miljøprojekter af relevans for Valby.

## Affaldshåndtering

I forhold til affaldshåndtering vil fokus i Valby fortsat være på at mindske mængden af affald i det offentlige rum samt på at delagtiggøre borgerne i denne indsats.

Lokalt er der et ønske om, at Valby kan udgøre et forsøgsområde for afprøvning af innovative affaldsløsninger i byens rum (gader, veje, stationer mv.). Gennem arbejdet med bydelsplanen er opstået en række forslag til innovative affaldsløsninger, som kan medvirke til at nå målsætningen.



Emilie Stahlschmidt

### EKSEMPLER PÅ IDEER FRA DEN LOKALE PROCES TIL AT NÅ MÅLSÆTNINGEN OM EN REN BY

- Nye typer skraldespande, der er større og mere synlige end de nuværende, som giver mulighed for affaldssortering, og som har særlige rum til eksempelvis cigaretskoder og hundelufteposer
- Fokus på børn og unge – eksempelvis med afholdelse af koncerter med "affaldsstomp" eller Street Basket med affald. Afholdelse af affaldstemaer i skolen, f.eks. via Fri-luftsrådets Grønt Flag ordning
- Flere rollemødder: Borgerne og grundejerne skal kunne "adoptere" et område, hvor de har et særligt ansvar for et område, f.eks. omkring deres boligblok eller på deres vej til arbejde. Disse rollemødder skal belønnes for deres indsats, f.eks. med gaver samt omtale på hjemmesider og i medier
- Affaldskampagner med de forretningsdrivende, f.eks. en smiley-ordning til butikker og virksomheder
- Mulighed for at informere kommunen om fyldte affaldsspande - f.eks. via en sms-tjeneste

## CO2-neutralitet og solenergi

For at videreudvikle samarbejdet mellem Københavns Kommune og lokale aktører i Valby på miljøområdet ønskes det, at der igangsættes eksempelprojekter i Valby. Disse eksempelprojekter kan afprøve og udvikle energibesparende foranstaltninger i såvel den eksisterende boligmasse som i forbindelse med nybyggeri. Også i det offentlige rum kan CO2-neutrale og bæredygtige løsninger øges – eksempelvis ved solcelledrevet lys på stier, gader og pladser. Der er desuden et lokalt ønske om, at Københavns Kommune er med til at gå foran i Valby ved at indtænke bæredygtige løsninger i kommunens egne bygninger (skoler, biblioteker mv.).

Gennem arbejdet med bydelsplanen er opstået en række forslag til virkemidler, som kan medvirke til at nå målsætningen om CO2 reduktion/neutralitet. Indsætterne er opdelt efter nybyggeri og eksisterende byggeri, da lovgivningen skaber forskellige muligheder for virkemidler og metoder på de to områder.

### EKSEMPLER PÅ IDEER FRA DEN LOKALE PROCES, DER KAN STYRKE CO2-NEUTRALITET FOR NYBYGGERI

- Etablering af forpligtende samarbejder mellem bygherre og Københavns Kommune omkring nybyggeri. I denne forbindelse skal fordelene ved energibesparende byggeri synliggøres overfor investorer og grundejere. Ved at beregne totaløkonomien i en bygnings levetid, kan man vælge den løsning, der bedst kan betale sig i længden
- At nye tilflyttere støttes og vejledes i miljøbevidst og CO2-besparende adfærd
- At alle nye lokalplaner i Valby skal udpeges til lavenergi- eller CO2 neutrale områder. I tråd med dette udpeges i forslag til Kommuneplan 2009 alle større byudviklingsområder som lavenergiområder. Dog vurderer Københavns Kommune, at lokalplaner ofte dækker for små områder til, at alle kan udpeges som lavenergiområder

### EKSEMPLER PÅ IDEER FRA DEN LOKALE PROCES, DER KAN STYRKE CO2-NEUTRALITET FOR EKSISTERENDE BYGGERI:

- Udvikling af et samarbejde mellem Valby Lokaludvalg og Københavns Kommune med henblik på at udvikle incitamentskabende systemer for bæredygtige initiativer i eksisterende byggeri (eks. tilskudsordninger, billige lån, gratis rådgivning el.lign.)
- Etablering af afgrænset modelprojekt i etagebyggeri med fokus på kortlægning af potentialer, muligheder og barrierer. Dette skal ske i tæt dialog med de involverede boligforeninger, i et samarbejde med Københavns Kommune, konsulentfirmaer, energiselskaber og lokale aktører som Valby Lokaludvalg og Miljøpunkt Valby
- Fokus på videndeling og formidling af støttemuligheder i forbindelse med energibesparende tiltag i etagebyggeri. Boligforeninger og –selskaber skal have den tilgængelige viden om muligheder for energibesparelser, og dermed også økonomiske besparelser
- Renovering af eksisterende etageboligmasse skal så vidt muligt vægte energibesparelse. Energibesparelsekontrakter er en måde at få finansieret og realiseret fremtidige energibesparelser for de ejendomme, der i forvejen ønsker at renovere deres bygninger. Her finder, finansierer og realiserer et energiselskab eller et firma energibesparelser i dag og indkasserer til gengæld den lovede besparelse i en aftalt periode i fremtiden

SAMMENHÆNG MED KOMMUNEPLANSTRATEGI 2007  
Temaet er i fuld overensstemmelse med strategien og målsætningerne i temaet DEN BÆREDYGTIGE BY i Kommuneplanstrategi 2007. Valbys Bydelsplans indsatsområde CO2-reduktion er i tråd med visionerne i Københavns Kommunes "Miljømetropolen – vores vision CPH 2015", og indsatsområdet innovative affaldsløsninger er i tråd med Københavns Kommunes Affaldsplan 2012.



## BYRUM OG STIER

Emma Petrine Søgaard Jensen

### MÅLSÆTNING

Valby skal bindes sammen af gode stier, overgange, broer m.v. Det skal være nemt at komme rundt på cykel og til fods uden at skulle store omveje for at krydse jernbaner og store veje. Valbys pladser og grønne områder skal være med til at gøre bydelen grøn og attraktiv. Ligeledes skal større veje fremstå som grønne strøg, hvor biltrafikken kan flyde, samtidig med at byrummet fremstår grønt og som en helhed.



## BAGGRUND

Udformningen af både byrum og stier er med til give Valby karakter. Stiforløbene er derfor vigtige for bydelens udtryk. Valbys stier er karakteriseret ved at være "krøllede", at gå op og ned og i det hele taget afspejle den store variation, der er imellem Valbys forskellige kvarterer.

Byrum og stiforløb er en stor del af den fysik, der binder en by og/eller bydel sammen. Ved at styrke stiforløbene i bydelen kan bydelens kvarterer bindes sammen, og valbyborgerne kan få bedre mulighed for nemt at komme rundt i Valby.

En styrkelse af Valbys grønne forløb og grønne områder med rekreativ værdi vil endvidere styrke bydelens grønne profil, der ligeledes er i fokus i temaet Bæredygtighed og Miljø.

## FORSLAG TIL HANDLING

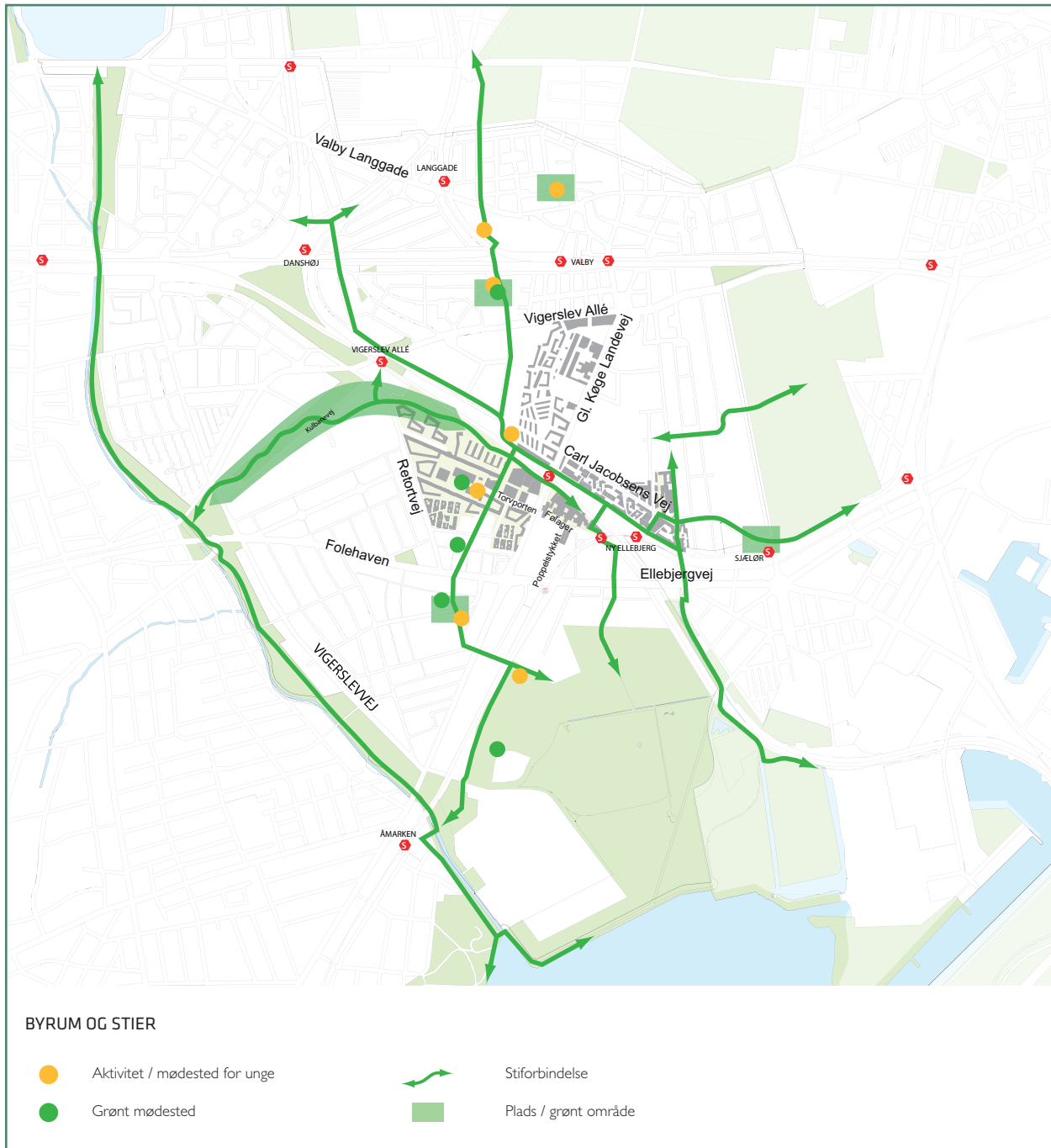
Valby bør have en stærk byrumsstrategi med fokus på grønne områder med rekreativ værdi. Eksempelvis kan en række stiforløb forgrønnes og fremstå som sammenhængende forløb. Stierne skal kunne bruges mangfoldigt, f.eks. ved mulighed for idræt undervejs på stierne. Langs stierne skal der være grønne fikspunkter, f.eks. små parker, der giver mulighed for ophold og gør stierne varierede og spændende at køre på. Der er bl.a. lokalt udtrykt ønske om, at der ved etablering af ny bro på G1. Køge Landevej over jernbanen, sikres plads til stier på begge sider af banen og under G1. Køge Landevej.

Alle valbyborgere skal have nem adgang til grønne områder. Dette kan ske ved, at centrale grønne områder gøres til attraktive opholdsarealer for borgerne, og ved at mindre, grønne åndehuller – "lommeparker" - i boligområderne sikres. De mindre byrum i det centrale Valby og i boligområderne kan ved etablering af muligheder for uorganiseret udeliv og dialog skabe rammer for "mødet i byrummet".

### LOKALE FORSLAG TIL STIFORBINDelser – DE FEM VIGTIGSTE

- Valby nord til syd: Fra Gåsebæksvej over Skolestien forbi Valby Skole og Vigerslev Allé Skole, videre ad Ramsingsvej via Grønttorvet og Ny Ellebjerg til Valbyparken. Ved Vigerslev Allé Skole kan inddrages grønne områder til et sammenhængende parkområde, der kan bruges af både skole, fritidshjem og Valbyborgere
- Valbyruten: Valbyruten er en prioriteret cykelrute i Københavns Kommunes plan. Der er et lokalt ønske om, at ruten langs jernbanen fra Trekronergade til Sjælør Boulevard føres langs Carl Jacobsens vej, hvor der alligevel planlægges anlæg af cykelsti, i stedet for som planlagt langs jernbanen. Derved kan undgås, at anlæg af cykelrute vil medføre nedlæggelse af kolonihaver ved jernbanen
- Ny Ellebjerg – Vigerslevparken: Sti kan føres over eller under jernbanen ved Ny Ellebjerg Station via Grønttorvet og Kulbanevej til Vigerslevparken. I tilknytning til denne stiforbindelse kan etableres et trygt stiforløb langs banen frem til Vigerslev Allé Station. I forbindelse med stien kan etableres rekreative arealer med aktivitetsmuligheder
- Sjælør – forfatterkvarteret: Stiforbindelse via Skt. Annæ Skole kan åbnes permanent, gøres tilgængelig og tydeliggøres som samlet stiforløb. Herfra forbindelse til indgang til Vestre Kirkegård på den anden side af Sjælør Boulevard
- Vigerslevparken fra nord til syd: Fokus på overgangene, så der skabes et sammenhængende grønt, trygt og trafikikkert stiforløb gennem Vigerslevparken

# KORT OVER FORSLAG TIL BYRUM OG STIER



#### LOKALE FORSLAG TIL UDVIKLING AF GRØNNE OMRÅDER: DE 5 VIGTIGSTE:

- Gadekæret v/Gadekærvej og Møsedalsvej: Området, der ligger ubrugt hen, er en oplagt mulighed for et attraktivt grønt område i et tæt bebygget boligområde
- Vigerslev Allé Skole/jernbanen: De grønne områder omkring Vigerslev Allé Skole og fritidshjemmet på Fengersvej kan åbnes og gøres til et attraktivt område med mulighed for idrætsudfoldelse og ophold. Denne proces bør ske i tæt dialog med de eksisterende brugere af området
- Sjælør Stationsområde: Forpladsen til stationen fremstår grå, trist og uden sammenhæng til omgivelserne. Pladsen kan gøres mere grøn og attraktiv, der kan skabes bedre overgang til boligområdet samt til Vestre Kirkegård, der kan åbnes yderligere mod stationsområdet med en egentlig indgang i det sydvestlige hjørne
- Kirsebærhaven omkring bibliotek og skole: Området har mange muligheder. Det fremstår allerede grønt, men kan gøres mere sammenhængende og spændende ved at koordinere de aktiviteter, der er i forvejen
- Vigerslev Allé Station/Kulbanevej: Området er gråt og trist. Overgangen til Kulbanevej over Retortvej er vanskelig. Ved en eventuel etablering af Ringstedbanen ønskes det, at der gives mulighed for bearbejdning af området, så det igen kan gøres attraktivt og åbnes for idrætsudfoldelse m.v.

#### LOKALE FORSLAG TIL GRØNNETILTAG TIL FORGRØNNING AF BYDELEN:

- Gl. Køge Landevej gendannes på brede strækninger som allé med vejtræer, på smallere strækninger med "grønne lommer"
- Etablering af "grønne tage" (levende beplantning på tagflader). Grønne tage bidrager eksempelvis til at reducere CO<sub>2</sub> og behov for nedkøling/opvarmning. Grønne tage medvirker desuden til opsamling af regnvand, reduktion af luftforurening og til øgning af biodiversiteten
- Etablering af kollektive haver – kan eksempelvis etableres på offentlige arealer og ved at give beboere i et boligområde lov til at præge deres forhaver/nærområder

#### SAMMENHÆNG MED KOMMUNEPLANSTRATEGI 2007

Temaet Byrum og Stier er i tråd med kommuneplanstrategiens tema DEN BÆREDYGTIGE BY, der indeholder en målsætning om retningslinjer for grønne gang- og cykelstier.

Endvidere er temaets fokus på mulighed for anvendelse af byrum til rekreative oplevelser og aktiviteter i tråd med kommuneplanstrategiens tema BYEN FOR ALLE, der indeholder en strategi om, at der skal etableres åbne og inviterende byrum for alle med plads til kulturoplevelser, byliv og idræt, samt om, at byens parker og pladser nytænkes og fornyes.

Indholdet i temaet understøttes desuden af flere af Københavns Kommunes eksisterende planer og strategier, bl.a. "Byrumshandlingsplanen", "Lommeparker, træer & andet grønt" samt "Miljømetropolen – vores vision CPH 2015". Temaet er ligeledes i overensstemmelse med Københavns Kommunes sundhedspolitiske mål om et sundt bymiljø. Det er vigtigt, at byens rum inviterer til rekreation, leg og bevægelse og støtter københavnere i at være fysisk aktive i hverdagen.

# UDVIKLINGEN AF BY- OG BOLIGOMRÅDER



Louise Lind

## NYT OG GAMMELT VALBY MÅLSÆTNING

Byudviklingen i Valby skal forløbe med udgangspunkt i og respekt for Valbys særlige identitet som en BY I BYEN. I Valby skal der også fremover være plads til forskellige befolkningsgrupper med forskellige interesser, boligformer, erhverv og aktiviteter.

## BAGGRUND

Valby er en bydel i rivende udvikling. Mange steder i bydelen omdannes tidligere industriområder til nye erhvervs- og boligområder. Bydelens historiske udvikling som et af Københavns vigtige bolig- og industriområder har præget bydelen arkitektonisk og byplanmæssigt. I den ældste del af Valby er bebyggelsen blandet. Herudover ligger der forskellige typer af boliger i områder med hvert deres særpræg; typisk villaområder, byggeforeningsbebyggelser eller etageboligbebyggelser. Med den igangværende omdannelse af de tidligere industrikvarterer sker der store opbrud, som har betydning for hele bydelen.

Sammensætningen af bydelen Valby er under forandring. Det er vigtigt for Valby, at der i udviklingen af byen tages hensyn til bydelens særlige karaktertræk og mangfoldighed, som giver bydelen sit særpræg og sin unikke identitet.

## UDVIKLING AF VALBY

Byudviklingen i Valby skal sikre, at der etableres nye spændende boligområder, der i arkitektonisk fremtoning, stil og type passer ind i den eksisterende bydel og i København. Boliger, erhverv, butikker og kultur-, idræts- og børneinstitutioner skal indgå i nye bymæssige kvarterer. Hvor det er muligt, bør karakterfulde industribygninger bevares og bidrage til områdernes identitet. Der bør i udviklingen lægges vægt på attraktive friarealer, der indbyder til kreativ udfoldelse, tilbyder anvendelsesmuligheder og tjener som mødesteder for alle Valbys borgere.

Den varierede boligmasse, der er kendetegnende for Valby, ønskes bevaret. Blandt andet er der lokalt ønske om, at der i

udviklingen af bydelen lægges vægt på at bevare haveboligområderne som små grønne oaser, hvor familier med børn er glade for at bo.

Samtidig bør der i udviklingen af bydelens nye områder lægges vægt på etablering af flere familieboliger, herunder små og større familieboliger med plads til hjemmearbejde, atelier, værksteder etc. Området omkring Valby Tingsted, Valby Langgade og Toftegårds Allé skal bibeholdes som det centrale og naturlige handelscentrum i bydelen, hvilket indebærer, at der kun i mindre omfang gives mulighed for etablering af detailhandel i forbindelse med udviklingen af de nye by- og boligområder.

For at sikre sammenhængen mellem det nye og det eksisterende Valby bør beboere, virksomheder, foreninger og kreative miljøer så vidt muligt inddrages i byudviklingen.



Vandkunsten

## Centrale udviklingsområder i Valby

En række markante byudviklingsprojekter er i gang eller planlagt i Valby som led i Københavns overordnede udvikling. Disse vil få indflydelse på bydelens fremtidige karakter.

### GRØNTTORVET

Udviklingen af Grønttorvet vil have stor betydning for det fremtidige Valby grundet områdets størrelse og centrale beliggenhed som forbindelsesled mellem det nordlige og sydlige Valby.

Der har i den lokale proces i Valby været fremsat ønske om, at de fremtidige boligtyper på Grønttorvet bliver familieboliger af varieret størrelse, der kan tiltrække og fastholde børnefamilier i bydelen. Endvidere lægges lokalt vægt på, at der skal etableres rum til fysisk udfoldelse og rekreation, at boligerne skal have nærtliggende friarealer, og at området skal give et indtryk af at være lyst og luftigt.

Det vægtes endvidere lokalt, at området bliver forbundet med det øvrige Valby gennem stisystemer, der sikrer nemme og bekvemme adgangsveje til skoler og institutioner. Endvidere peges på, at placeringen af en større offentlig institution i området kan være med til at skabe dynamik og byliv i området. I forbindelse med overgangsperioden er det vigtigt at bibeholde og skabe byliv i området, eksempelvis i form af etablering af kreative aktiviteter.



Der lægges fra Københavns Kommunes side vægt på etablering af et byområde, der bygger på tæthed, kvalitet i byrum samt boliger, der kan betales af alle. Der lægges vægt på de historiske referencer til torvehallen, og der søges en mangfoldighed såvel i bebyggelsens udformning og højde som i beboersammensætningen. Kvarteret skal udvikles med et varieret byliv på gader, pladser og grønne områder. Midlertidige aktiviteter i en del af de eksisterende bygninger er en del af midlet til at trække byliv til området. Butikker kan primært placeres omkring Torveporten. Københavns Kommune indgår i et partnerskab med grundejeren af Grønttorvet om fremtidens familiebolig og udvikling af nye koncepter til brug for Grønttorvet og den kommunalt ejede grund syd for Torveporten.

### NY ELLEBJERG.

Ny Ellebjerg Station vil i de kommende år blive et nyt centralt stationsknudepunkt for trafikken ind og ud af København. Helhedsplanen for området rummer en blanding af boliger og erhverv. På grund af områdets støjpåvirkning fra banerne og G1. Køge Landevej kan størstedelen af bebyggelsen dog bedst udnyttes til erhverv. Butikker og andre udadvendte funktioner skal medvirke til at skabe byliv og tryghed, særligt omkring adgangsstrøgene til stationen. Området rummer en række tidligere industribygninger af høj arkitektonisk kvalitet, som indgår ombygget og med anden anvendelse i den fremtidige bebyggelsesstruktur. I området sikres fortsat mulighed for kreative erhverv. Lokalt peges på, at det i forbindelse med udviklingen af området er vigtigt, at stationen udbygges og får karakter af en regional stationsbygning, eksempelvis i stil med Flintholm Station.

### VALBY IDRÆTSPARK

Valby Idrætspark har i mange år været centrum for fritids- og idrætsaktiviteter i Valby. Visionerne for udvikling af området er, at det skal være et attraktivt fritids- og boligområde med ca. 400 boliger og 38.000 m<sup>2</sup> erhverv og med gode forbindelser til Ny Ellebjerg Station og de omkringliggende kvarterer. Idrætsparken skal udvikles mangfoldigt med mange aktiviteter indenfor den organiserede og selvorganiserede idræt. De eksisterende idrætsfaciliteter skal moderniseres og nye skal kunne indpasses. Bl.a. forventes et nyt Vandkulturhus etableret. I om-

rådet, der grænser op mod Ellebjergvej, kan der etableres erhverv, der samtidig skærmer mod støj fra trafikken.

Lokalt vægtes det, at det for at fastholde områdets centrale rolle som et aktivt område er vigtigt at modernisere og udbygge de eksisterende idrætsfaciliteter. Endvidere peges på, at områdets beliggenhed tæt ved idrætsfaciliteter og Valby Parken kan udnyttes til at tiltrække familier med børn.

### TOFTEGÅRDS PLADS

Toftegårds Plads er en central plads i Valby og en af de største åbne pladser i København. Der er afholdt en idékonkurrence om udvikling af pladsen til et attraktivt samlingssted for bydelens borgere. Lokalt ønskes det, at videreudviklingen af pladsen tager udgangspunkt i denne idékonkurrence, hvor der blev udvalgt fire vindere. Her blev prioriteret forslag, der ser Toftegårds Plads som et åbent, fleksibelt anvendeligt byrum med muligheder for ophold, leg etc. og som et byrum, der kan fungere som vartegn for bydelen. Der peges lokalt på, at det er vigtigt, at bydelens borgere aktivt inddrages i at udvikle og skabe fremtidens Toftegårds Plads, og at der i udviklingen af pladsen arbejdes med sammenhængen til Valby Kulturhus.

### FL SMIDTH

Området skal udbygges som et attraktivt bolig- og serviceerhvervsområde som en integreret del af Valby med bevaring og genbrug af industribygninger i samspil med nybyggeri af høj arkitektonisk kvalitet. Der fastlægges en fordeling af boliger og erhverv ud fra bl.a. miljøhensyn og ønsker om at skabe liv i det indre af området. Et C-formet vej- og pladsforløb gennem området fra nord til syd skal fungere som et særligt strukturerende element i området.

Lokalt ønskes det, at der i det videre arbejde med udviklingen af området lægges vægt på skabelse af byrum og pladser. Samtidigt anses det som vigtigt, at der fokuseres på at udnytte områdets eksisterende industribygninger til formål, der kan medvirke til at skabe et attraktivt byliv. Der peges på, at den omtalte stiftforbindelse i den gældende lokalplan bør etableres uanset områdets status i øvrigt.

### HAVEBOLIGOMRÅDERNE

Der peges lokalt på, at haveboligområderne i Valby udgør et potentiale og en vigtig del af bydelens karakter, og at disse derfor bør bevares som unikke boligområder, der skaber lys og luft i bydelen. Dette indebærer et lokalt ønske om, at der ikke fortættes i haveboligområderne gennem udvidelse af eksisterende en-familiesboliger til flerfamiliesboliger eller fleretagesbygninger. Det foreslås lokalt, at dette eksempelvis kan sikres gennem vedtagelsen af bevarende lokalplaner for de villaområder, hvor det udelukkende er kommuneplanens rammer, der er gældende.

Kommuneplanens rammer giver for de fleste haveboligområder ikke mulighed for andre typer ny bebyggelse end haveboliger. I forslag til Kommuneplan 2009 lægges derudover vægt på, at omdannelse og opførelse af enkeltprojekter i eksisterende byområder skal ske med respekt for byens identitet og særpræg. I forslag til kommuneplanen henvises til, at Københavns Kommune vil udarbejde en eksempelsamling, der konkretiserer hensynene til kulturmiljøerne i byudviklingen.

### PLADSTIL KREATIVE RUM OG ERHVERV

De eksisterende områder med småerhverv og billige lejemål, eksempelvis Værkstedsbyen og de kreative miljøer på Carl Jacobsens Vej ønskes bevaret og udviklet som "mulighedernes rum", der kan videreudvikle bydelens iværksættermiljø, skabe nye sammenhænge i landskabet og medvirke til fornyelse af de tilgrænsende kvarterer. Endvidere peges på midlertidig anvendelse af rum på Grønttorvet til kreative erhverv og aktiviteter.

#### SAMMENHÆNG MED KOMMUNEPLANSTRATEGI 2007

Temaet Udviklingen af by- og boligområder er i tråd med temaet BYEN FOR ALLE i Kommuneplanstrategi 2007 gennem temaets fokus på skabelse af blandede bykvarterer og byrum med liv og muligheder. Derudover understøtter temaet kommuneplanstrategiens tema DEN DYNAMISKE BY via fokus på muligheder for kreative erhverv samt forhold for iværksættere i de nye byområder.

# DIALOG OG SAMARBEJDE





De overordnede formål med bydelsplanlægningen er dels at skabe en dialog mellem politikerne i Borgerrepræsentation og borgerne om byens udvikling og hvordan bydelene kan indgå heri og dels at formulere en række lokale principper for bydelens fremtidige udvikling i relation til de overordnede målsætninger for hele byens udvikling.

For at opfylde formålet om dialog er Valby Bydelsplan blevet til på baggrund af en omfattende, lokal proces, som har involveret borgere, lokale aktører, medlemmer af Borgerrepræsentationen samt ansatte i Københavns Kommunes forvaltninger. Den lokale proces har været forankret i Valby Lokaludvalg.

Resultaterne fra denne lokale proces har dannet udgangspunkt for indholdet i bydelsplanen. I det følgende beskrives organiseringen af og hovedelementer i den lokale proces.

## ORGANISERING AF DEN LOKALE PROCES I VALBY

Valby Lokaludvalgs arbejde med bydelsplanen har været planlagt og koordineret af en styregruppe bestående af lokaludvalgsmedlemmer. Styregruppen har bestået af ankerpersonerne fra hvert af de otte temaer, en repræsentant for Økonomiforvaltningen, udvalgssekretæren for Valby Lokaludvalg samt den lokalt ansatte projektmedarbejder. Lokaludvalget har valgt temaerne - et valg som valbyborgerne efterfølgende har givet opbakning til.

Arbejdsgrupper under hvert tema har haft ansvar for den konkrete planlægning og implementering af borgerinddragende aktiviteter. Arbejdsgrupperne har været meget varierede i deres sammensætning og funktionsmåde. Styregruppen har løbende orienteret Valby Lokaludvalg om arbejdet med bydelsplanen. Lokaludvalget har som afslutning på den lokale proces godkendt det lokale udspil til planens indhold, der efterfølgende er blevet bearbejdet af Københavns Kommunes Økonomiforvaltning.

## DIALOG MED BORGERE OG POLITIKERE

Totalt er der i regi af bydelsplanen blevet afholdt omkring 30 forskellige arrangementer i Valby. Valby Lokaludvalg skønner, at

op mod 1000 borgere samlet set har deltaget i processen. Samtidig er det tydeligt, at der er en høj grad af kendskab til arbejdet med bydelsplanen – også blandt borgere, der ikke har deltaget aktivt. Politikerne i Københavns Kommunes Borgerrepræsentation har løbende været inddraget eksempelvis som debattører på debattmøder og modtagere af debatoplæg.

## SAMARBEJDE MED FAGFORVALTNINGERNE I KØBENHAVNS KOMMUNE

I forbindelse med arbejdet med de enkelte temaer har repræsentanter fra Københavns Kommunes fagforvaltninger bidraget med faglig viden og indsigt i relevante kommunale strategier og planlagte aktiviteter indenfor bydelsplanens otte temaområder. Valby Lokaludvalg har gennem denne dialog søgt at gøre temaernes indhold relevant og vedkommende i forhold til den politiske og strategiske virkelighed i Københavns Kommune.

## AFSLUTNING OG FREMADRETTET

Arbejdet med bydelsplanen har givet lokaludvalget en række pejlemærker for hvilke emner og temaer, der optager bydelens borgere og derfor fremadrettet er relevante at sætte på den lokale dagsorden. Bl.a. har det været tydeligt, at en stor del af bydelens borgere er optaget af at forbedre de trafikale forhold i bydelen. Som følge heraf ønsker Valby Lokaludvalg med afsæt i bydelsplanen og i samarbejde med Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning at udarbejde en Trafik- og Byrumsplan. Lokaludvalget kan i sit videre arbejde bl.a. anvende bydelsplanen som udgangspunkt for formulering af høringssvar.

## IDÉBANKEN SOM FREMADRETTET ARBEJDSREDSKAB

Som resultat af arbejdet med bydelsplanen har Valby Lokaludvalg oprettet en idébank med ca. 1000 små som store ideer, som borgerne har bragt på banen, men som ikke har fundet vej til bydelsplanen. Idébanken vil fremadrettet blive anvendt som inspirationskilde i Lokaludvalgets videre arbejde.

---

## OVERSIGT OVER BORGERINDDRAGENDE AKTIVITETER I FORBINDELSE MED BYDELSPLAN FOR VALBY, 2008

### APRIL:

- Oprettelse af borgermøde i Prøvehallen: Diskussion af temaer og dannelse af arbejdsgrupper. Ca. 75 deltagere

### MAJ:

- Debatmøde i beboerhuset på Carl Jacobsensvej: Om "hotspots" og andre midler til at forbedre integrationsindsatsen i Valby. Ca. 25 deltagere, heraf mange "integrationsprofessionelle"
- Debatmøde på Vigerslev Alle Skole: Om udviklingen af den demografiske struktur i Valby og betydningen for Valby-skolernes kapacitet. Ca. 20 deltagere, primært skolefolk
- Debatmøde på Carlsberg: Ambitiøs og attraktiv kollektivtrafik i Valby. Ca. 20 deltagere/borgere
- Debatmøde Valby Skole: Tema/Profil skoler i Valby. Ca. 15 deltagere, primært skolefolk
- Bydelsplanen på Valby Grønne Bazar. Ca. 150 borgere udfyldte postkort med input til bydelsplanen
- Debatmøde på Café Peber & Mynte: Biltrafik og bæredygtighed og de trafikale udfordringer i Vigerslev området. Ca. 25 deltagere/borgere

### MAJ/JUNI:

- Fotoevent for børn og unge. 10 deltagere – 5 gennemførte. Slutprodukt: Billeder som anvendes i bydelsplanen. Fotos har desuden været udstillet ved flere lejligheder rundt om i byen – eksempelvis på biblioteker, i Valby Kulturhus, i Prøvehallen samt under Valby Kultur dage

### JUNI:

- Debatmøde på Kirsebærhavens Skole: Skolen uden for skoletid, skolen som kulturcenter i lokalsamfundet. Ca. 25 deltagere, skolefolk og borgere

- Debatmøde i beboerhuset i Folehaven: Forholdene for svage og bløde trafikanter og de trafikale udfordringer i Folehaven. Ca. 10 deltagere/borgere
- Idrætskonference i Prøvehallen. Ca. 60 andre deltagere primært fra lokale klubber og foreninger. Deltagelse af Kultur- og Fritidsborgmester Pia Allerslev
- Cykeltur og debatarrangement: Cykeltur rundt i Valby for at se på grønne tiltag, Afslutningsvis grillaften på naturlegepladsen i Valby Parken. Ca. 20 deltagere
- Fernisering af fotoudstilling "Vis os dit Valby", Ca. 40 deltagende borgere

### AUGUST:

- Udgivelse af debatavis. Husstandsomdelt til alle borgere i Valby

### SEPTEMBER:

- Fælles debatmøde mellem BR-Politikere og skolebestyrelser i Valby: "Ny skolestruktur i Valby?", Ca. 40 deltagere, heraf 3 BR-medlemmer
- Valby Kultur dage: Udstilling og information. Kontakt til mange borgere. Antal ukendt

### OKTOBER:

- Afsluttende borgermøde: Debat om færdigt udkast til bydelsplan, Ca. 75 deltagere. 8 BR-medlemmer deltog





Bydelsplanlægningen gennemføres i perioden 2008-2011 for Københavns Kommunes 10 bydele. Bydelsplanerne er blevet udarbejdet i samarbejde med bydelenes lokaludvalg som led i Københavns Kommunes udvikling af nærdemokratiet. Der har været gennemført en grundig borgerdeltagelsesproces, hvor interesserede borgere og aktører har kunnet give deres holdninger og drømme til kende.

Arbejdet med bydelsplanerne falder i tre bølger. I første omgang er der blevet udarbejdet bydelsplaner for Valby, Vanløse og Østerbro.

Bydelsplanlægningen har to overordnede formål:

- Dialog mellem Borgerrepræsentationen og københavnere om byens udvikling, og hvordan bydelene kan indgå som del heraf.
- Lokale principper for bydelenes fremtidige udvikling i relation til byens centrale målsætninger.

Bydelsplanerne indeholder en vision og et katalog. Visionen udtrykker hvilken retning, bydelen ønsker at gå i fremtiden. Visionen afspejler på den måde bydelens identitet. I kataloget uddybes det, hvordan visionen ønskes udmøntet. Borgere og andre lokale aktører har opstillet og uddybet en række temaer, som de finder vigtige at arbejde videre med i bydelen.

Bydelsplanerne kan bruges af lokaludvalg, lokale beboere og aktører, det politiske niveau samt Københavns Kommunes forvaltninger.

Bydelsplanerne vedlægges som digitale bilag til Kommuneplanen. Der er ikke knyttet økonomi eller lovmæssige kompetencer til bydelsplanerne.